

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

LETO

1937

AMOUR

ŠTEV. 1.

TONE KRALJ

Ako potrebujete tiskovine

kataloge, ilustracije, prospekte, in se ne morete odločiti, v kakšni tehniki naj se izdelajo, se blagovolite obrniti na

Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani

Umetniški grafični zavod, v katerem so zastopane vse moderne grafične panoge. Vsa grafična dela se izvršujejo lepo, solidno in p o z m e r n i c e n i

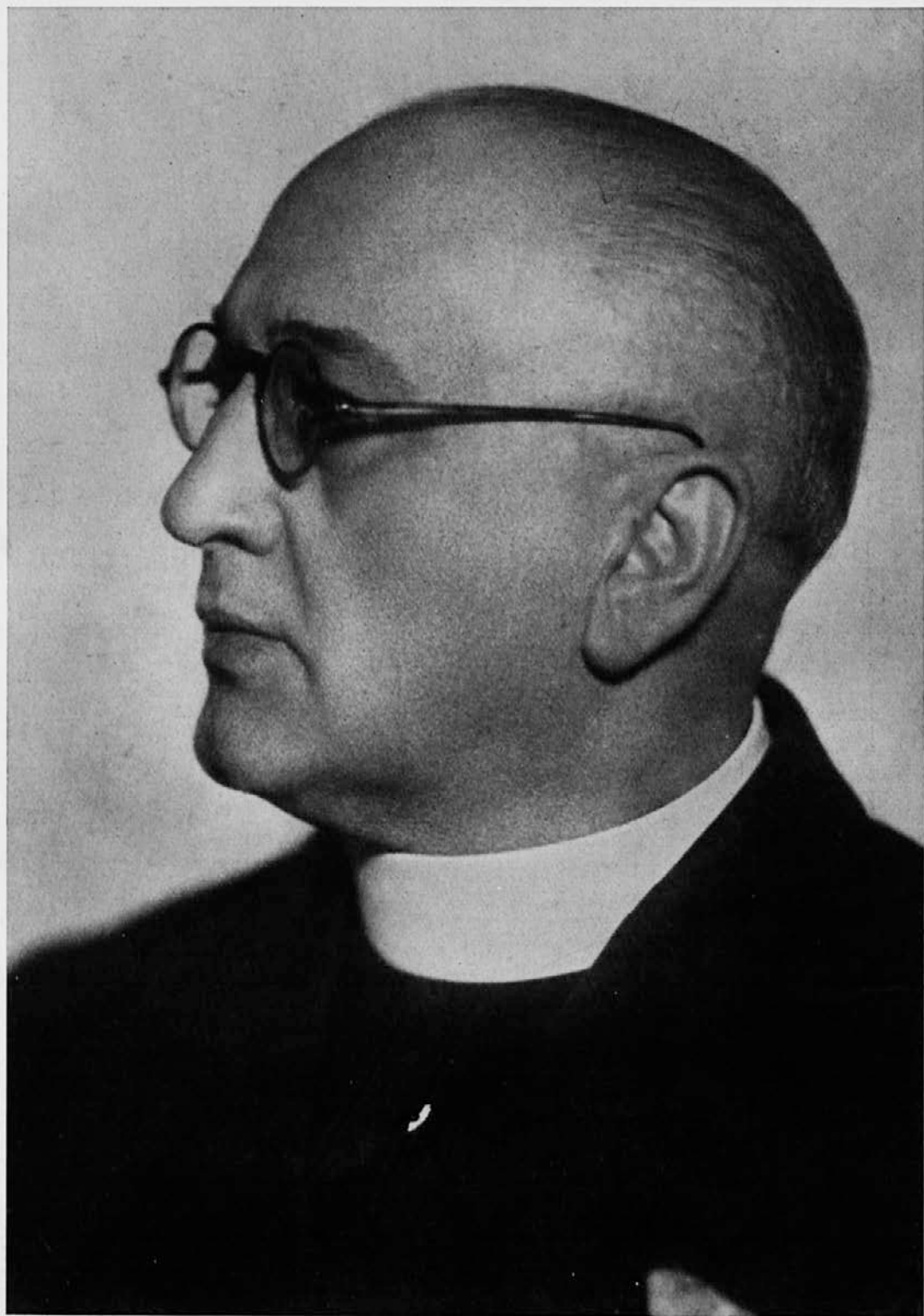
BAKRŌTISK, OFFSET- IN LITOGRAFSKI TISK, KLIŠARNA
TISKARNA ZA KNJIGO- IN UMETNIŠKI TISK

VSEBINA

Uvodne besede ministra dr. A. Korošca. — Pozdrav bana dr. M. Natlačena. — Naša pota. — Dr. Kukman Vl.: Katere izpremembe je prinesla nova uredba o občinskih uslužbencih? — Inž. Rueh Fr.: Elektrifikacija Dravske banovine in naloge naših občin. — Dr. šraj A.: Občinska trošarina na predmete industrijske proizvodnje. — Jagodič A.: Občinski proračun za leto 1937/38. — Iz upravnega sodstva. — Vprašanja in odgovori. — Obzor. — Iz »Županske zveze«. — Občinski uslužbenec. Japelj V.: Nov list za nov poklic. — K našim slikam.

»Samouprava« izhaja enkrat na mesec in stane za občine 100 Din, za vse ostale naročnike 40 Din letno. — Naroča in plačuje se pri »Županski zvezi« v Ljubljani, palača Vzajemne zavarovalnice. — Rokopisi se pošiljajo istotja. — Za vsebino podpisanih spisov so odgovorni avtorji. — Rokopisi se ne vračajo.

»Samoupravo« izdaja »Županska zveza« v Ljubljani (njen predstavnik Nande Novak). — Za uredništvo odgovarja Nande Novak, župan v Nevljah. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (predstavnik K. Čeč).

Dr. Murray

I
54643

Samouprava

GLASILO ŽUPANSKE ZVEZE V LJUBLJANI

LETO 1937

LJUBLJANA, V MARCU 1937

ŠTEVILKA 1

Po tem, kako samoupravo ima narod in kako jo zna voditi, se izpričuje njegova politična zrelost in njegov smisel za celoto, za skupna vprašanja, njegova sposobnost za demokracijo in pa njegova volja, da se v svojih zadevah sam vlada, da je v svoji hiši svoj gospod.

Čisto, neposredno samoupravo, ki je zagarantirana v naši ustavi in zakonih, predstavlja občina. Tako ste vi, slovenski župani, pravi in prvi nosilci naše samouprave, to je neposredno naše uprave, kakor ste to bili tudi v naši politični preteklosti.

Da, tudi še takrat, ko je naš narod, ki se je še komaj naselil v svojo sedanjo domovino in si šele komaj stvaril svojo državo, podlegel germanski premoči in ko se je vse njegovo politično življenje potopilo v morje germanske nadoblasti; tudi takrat je ostal kot edina vidna iz tega morja kipeča skala slovenski župan, edini javni narodov funkcionar.

Naši župani! Velike in važne naloge so vam zaupane. Ne samo kar se tiče uprave občine same, ampak vi predstavljate prvo in široko plast narodovih zastopnikov. Vi predstavljate njegovo miselnost, njegove težnje in hotenje, ki jih ne sme nobena oblast prezirati in omalovaževati.

Zato vam kličem: zavedajte se, da se v vas vidi narod, zavedajte se svetlih zgodovinskih tradicij slovenskega župana in ne dajte, da bi se kdaj ponižale.

Stroj

Naloga, ki naj ji služi »Samouprava«, je predosem v tem, da s poukom in nasveti podpira in pospešuje pravilno in uspešno poslovanje naših samoupravnih edinic, zlasti občin.

Občina je najnižja upravna edinica v državi. Kjer občine v redu poslujejo, je delo višjih upravnih edinic — okraja, banovine, države — lahko.

Slovenci smo se od nekdanj borili za čim širšo samoupravo v prepričanju, da nam more ta najbolj zagotoviti vsestranski gospodarski in kulturni napredek. Čim bolje pa bodo naše že obstoječe samoupravne edince poslovale, tem lažje in tem prej bomo dosegli razširjenje samouprav.

Zato pozdravljam sklep Županske zveze, da se je odločila zopet izdajati »Samoupravo«. Občinam in vsem, ki se zanimajo za javnopravna vprašanja, toplo priporočam, da »Samoupravo« naročajo in da jo pridno tudi čitajo.

A handwritten signature in cursive script, likely belonging to the author of the text. The signature is written in dark ink and is somewhat stylized, with a large initial letter.

Naša pota.

Za nami leži mrka doba postopne demontaže vsega, kar je bilo v teku dolgih desetletij pri nas v pogledu samouprav ustvarjenega. Leta 1928 smo še imeli samoupravne korporacije v treh stopnjah, to je poleg že ustaljenih občinskih in okrajnih samouprav še novo ustanovljene oblastne samouprave, ki so imele nadaljevati plodonosno delo bivših deželnih odborov. Usoda, odnosno takratne nemogoče politične prilike v državi so hotele, da smo že leto pozneje — ne po naši krivdi — izgubili vse. Kratki likvidaciji oblastnih samouprav je sledil razpust okrajnih zastopov, okrajnih cestnih odborov, okrajnih blagajn.

Ni nam bilo lahko pri srcu, ko smo gledali likvidacijo teh pri nas tako vpeljanih, plodnih in potrebnih samoupravnih edinic, niti ne, ko so se ustanovila nekaka nadomestila zanje; saj so bili novi cestni odbori le »pomožni organi banske uprave«, banski svet pa le banov posvetovalni organ. Tolažili smo se s tem, da zahtevajo te dalekosežne spremembe višji državni interesi, ki smo se jim rade volje uklonili. Upali smo tudi, da bo državna oblast v tej dobi, ki smo jo vsi smatrali le za kratko prehodno dobo, vsaj dejansko varovala voljo ljudstva in njegove interese.

Varali smo se. Na vrsto je prišla še občina. Ni bila sicer ukinjena, ker bi bila z njeno ukinitvijo zastala vsa javna uprava, pač pa so se pričeli izmenjavati izvoljeni občinski odbori. Izprva počasi in previdno, pozneje v masah, osobito potem, ko so bile skupščinske volitve 1931 podelile državljanom v dve neenaki skupini, v »državotvorne« in »protidržavne«. Do konca omenjenega leta je bil celotni samoupravni aparat — državni je bil že prej — izmenjan in pripravljen za senatorske volitve.

Stali smo na razvalinah naše samouprave. Prešli smo bili iz demokratičnega v avtoritarni sistem. Vsa oblast se je koncentrirala v rokah male politične skupine, ki je odslej prosto šarila po naših občinah in svojo oblast čimdalje ostreje izvajala.

Z zakonom o občinah z dne 14. marca 1933 je dobila naša občina svojo novo ustavo. Ni nam bil sicer povsem všeč ta zakon, veseli smo ga pa bili v toliko, ker je pomenjal vzpostavitev samouprave v najnižji stopnji in velik korak naprej v konsolidaciji države.

Vzpostavitev samouprave? Zopet smo se varali! Že komasacija občin, uvod v reorganizacijo naše občine po novem zakonu, je razočarala. Nismo načelni nasprotniki komasacije, proti kateri sploh ni bilo resne opozicije. Vemo, da so bile naše občine v mnogih predelih banovine premajhne, da bi mogle ustrezati namenom sodobne občine in zahtevam novega zakona ter zbrati dovoljnih sredstev za bremena, ki jim jih nalaga čas in naša državna finančna politika. Vemo pa tudi, da more komasacija imeti trajno vrednost le, če se izvrši po stvarnih vidikih terenske, gospodarske in kulturne gravitacije. Ni bilo prav, da je

dobila mandat za izvršitev komasacije politična stranka sama, ki je grupirala nove občine po svojih lastnih ozkih vidikih, brez sodelovanja neposredno prizadetega prebivalstva in često proti odločno izraženi njegovi volji. Njeno delo, ki se je moralo pozneje popravljati in se še danes popravlja, je prineslo državnim in občinski upravi zmedo, narodu pa mnogo ogorčenja.

Zelo obžalujemo način, kako so bile v Dravski banovini izvedene občinske volitve z dne 15. oktobra 1935, ki naj bi ljudski volji po dolgem času pridobile zopet veljavo, so pa izmalile to najosnovnejše politično udejstvovanje občana v farso. Da se v občinskih upravah vzdrži stanje, ustvarjeno komodno z izmenjavo občinskih odborov po šestojanuarskem zakonu, so se uporabila pri volitvah sredstva, kakršna bi bili še nekaj let prej smatrali pri nas za nemogoča. Preveč so znana, da bi jih tu naštevati. Okusili smo prvič »avtoritativne« občinske volitve. Z gnevom v duši smo, nevajeni takih metod, gledali propadanje naše uprave. Ljudstvo je izgubilo upanje in je otopelo. Dospeli smo na najnižjo točko.

Ni bilo v vsaki občini tako hudo, vendar pa v tolikih, da je bila ta doba doba velikega ponižanja samoupravne in nacionalne ideje, pa tudi ponižanja tistih, ki so s tako nesposobnimi sredstvi hoteli svoj cilj doseči.

Ne smatrajo naj se ti spomini za politično polemiko. Tega namena nimamo. Ne moremo pa kot poborniki samoupravne ideje mimo dobe, ki je to idejo tako hudo ponižala in ki je njene najzaslužnejše borce gnala v internacijo, da je mogla čisto neovirano gaziti zakon.

Naravno je, da so se tako težke pogreške morale maščevati. Režim, ki je bil prezr, da si s takim sredstvi ne bo nikdar mogel pridobiti duše naroda, se je brez tega edinega zdravega temelja moral zrušiti sam v sebi.

Ko je bil poklican na čelo notranje uprave kraljevine naš narodni voditelj dr. Anton Korošec, smo se oddahnili. Z navdušenjem smo pozdravili njega, čigar politična modrost in poštenost nam je bila porok, da stopamo z njim v novo dobo, dobo zakonitosti, socialnosti in plodnega dela. Vrnila se je vera v državo in upanje v boljše čase.

To pot se nismo varali. Red in zakonitost sta bila vzpostavljena takoj, politične prilike v podeželju so se naglo normalizirale in narod se je pomiril. Brez diktatorskih pooblastil, v rednem zakonitem postopku in na iniciativo od spodaj so se pričele popravljati trdote in pristranosti komasacije občin. Vzpostavila se je kmalu tudi avtonomnost občine glede nameščanja svojih uslužbencev in še mnogo drugega. Rane, zadane samoupravam v zadnjih letih, so se pričele celiti.

Da prejšnja vlada ni imela zaslombe v narodu, so pokazale tudi občinske volitve leta 1936, po dolgem času prve, brez uradnega potvarjanja volivnih rezultatov izvršene volitve. Razsulo se je vse, kar je bilo umetno ustvarjenega, ostalo je le, kar je

koreninilo v narodu. Ponovno se je potrdila politična zrelost in zdrava samoupravna zavest slovenskega naroda, ki je noben diktat ne more omajati.

Mnogo pričakujemo od sedanje vlade. Vemo, da je samoupravni ideji naklonjena. Slutimo, da stojimo pred velikimi notranjepolitičnimi dogodki, ne vemo pa še, kako se bodo razvijali in kakšen bo končni rezultat. Dotlej čuvajmo edino, kar imamo, našo občino! Upravljajmo jo vzorno, da bomo lahko vsak čas pogumno šli v boj za razširjenje njenih pravic in da se bomo vedno pokazali zrele tudi za samoupravo višje stopnje, ki je naš nadaljnji cilj. S poštenim in požrtvovalnim delom pa bomo tudi pripomogli, da se dvigne toli omajana državna misel, ki jo more utrditi samo ljubezen naroda in njegova vera v pravico.

Kaj naj nam bo naše glasilo »Samouprava«?

Usoda naših samouprav je spremljala tudi njihova glasila. Mesečnik »Samouprava«, naslednik bivše »Občinske uprave« in za trenutek tudi deželnih zakonikov, je v kratki dobi, odkar nosi to ime, trikrat prišel in trikrat prenehal izhajati. Bil je sicer vsakokrat nekaj drugega.

Ustanovljen leta 1928 kot uradni list in ponosno službeno glasilo obeh oblastnih samouprav, je moral slediti razpustu teh korporacij. Leta 1930 je banska uprava, videč potrebo strokovnega časopisa za naše občinske uprave, pričela sama izdajati »poučno glasilo za župane, občinske odbornike in druge samoupravne funkcionarje«, ki ga je tudi nazvala »Samoupravo«. List je zaradi takratnih nenormalnih razmer moral v dveh letih prenehati.

Leta 1932 so od vlade postavljeni župani osnovali, odnosno jim je bila osnovana »Županska zveza«, ki je leto kasneje pričela izdajati »Samoupravo« kot svoje društveno glasilo. List je nadaljeval tradicijo svojega prednika in ostal poučen list, nujno pa se je tudi v njem zrcalila takratna, resnični ljudski samoupravi neprijazna doba. Ko je po normalizaciji političnih prilik »Županska zveza« zaradi naglega krčenja članstva prenehala delovati — oblastveni razpust te organizacije konec decembra preteklega leta je bil le uradna potrditev neobstoja — je izhiral tudi »Samouprava«.

Začeti moramo znova, kreniti pa obenem na nova pota.

V januarju t. l. novo ustanovljena »Županska zveza« si je nadela za eno svojih glavnih nalog, vzdrževati lastno glasilo. Tudi nova »Samouprava« bo v prvi vrsti strokoven in poučen organ, ki naj trajno informira člane zveze in naročnike lista v vseh tekočih poslih občinske uprave. Ne bila bi pa vredna svojega imena, če bi se omejevala, kakor se je doslej, na tolmačenje zakonov in službenih predpisov po poklicnih strokovnjakih. Ona hoče biti več, hoče biti tudi glasnik naroda, zastopanega po županih in drugih svojih predstav-

nikih, ki naj bodo tolmači živih ljudskih potreb. Ti naj informirajo o teh potrebah upravnega strokovnjaka, ki je v svoji oddaljenosti od ljudstva vedno nagnjen k birokratizmu; pokažejo naj mu iz svojega neposrednega opazovanja, kje je potreben pouk in kje izpopolnitev ali izprememba predpisa. »Samouprava« hoče postati živa vez, ki naj z vzajemnim informiranjem poveže ustvarjajoče sile v harmonično celoto, v vzajemno se izpopolnjujoče delovanje za narod, kateremu je vsa javna uprava namenjena. Tako hoče služiti samoupravni misli, koje bistvo je združitev vseh živih sil naroda v delo za skupne koristi.

»Samouprava« je namenjena v prvi vrsti občini kot naši najvažnejši in trenutno edini samoupravni edinici splošne pristojnosti. Prinašala bo strokovne razprave o vsem, kar more biti predmet sodobne občinske uprave. Obravnavala bo pa tudi vsa druga aktualna samoupravna vprašanja, vse na poljuden, vsakomur dostopen način. Pri tem bodo sodelovali naši najboljši upravni uradniki in drugi strokovnjaki.

Poseben del lista je namenjen izmenjavi misli in poročilom županov in drugih občinskih organov, ki želijo na poljuden način idejno razpravljati o načelnih vprašanjih naše samouprave, ali poročati o delovanju svoje občine in o upravno zanimivih dogodkih v njej. Ta del naj postane živa slika upravnega in gospodarskega delovanja vseh naših občin ter odraz njihovih stremeljenj.

Nadaljnja posebna dela lista sta namenjena naši organizaciji »Županski zvezi«, ki bo redno poročala o svojem delovanju, ter »Društvu pokrajinskih občinskih uslužbencev«, kjer bodo občinski uslužbenci obravnavali svoje stanovske zadeve. Naši sodelavci v občinski upravi, ki so bili doslej brez glasila, dobijo s tem možnost, da vsaj v ozkem okviru skupnega glasila svobodno razpravljajo o svojih stanovskih interesih in tolmačijo svoje težnje županom in javnosti.

»Samouprava« bo naročnikom lista v najkrajšem času odgovarjala na doposlana ji vprašanja iz strok, s katerimi ima občina opraviti. Ako je vprašanje občne važnosti, bo priobčeno tudi v listu. Končno bo »Samouprava« v kratkih skicah informirala o stanju samouprav drugih narodov in prinašala zanimivosti iz sveta. V izvlečkih bo objavljala razsodbe upravnega sodišča in državnega sveta ter normativne odredbe nadzornih oblastev, kolikor so za občino načelne važnosti.

Potrudili se bomo, da bo vsebina lista pestra, zanimiva in praktična, tako da bo vsakdo našel v njem nekaj zase. V prvi številki, ki leži pred vami, se naš obsežni program seveda še ni mogel uresničiti; vsak list ima svoje začetne težave.

Čim bodo dopuščala sredstva — upamo, da bo to prav kmalu — bo dobila »Samouprava« posebno prilogo: Zbirko zakonov. V tej prilogi nameravamo priobčevati za samoupravo važne zakone, uredbe in odredbe, in sicer ali v celoti, če so

za občino v celoti važni, sicer pa v izvlečku, to je le one člene, ki prihajajo za občino v poštev, te pa opremljene z razlago in z izvlečki zadevnih razsodb upravnega sodstva in izvršilnih odredb upravnih oblastev. S tem bi se ustvaril temelj za zbiranje samoupravnega prava v enotno zbirko v obsegu, v kakršnem je za občinsko upravo potreben, a brez motečega balasta. V tej prilogi se bodo priobčevali tudi vzorci občinskih uredb in pravilnikov, ker vemo, da je sestava pravilne uredbe podeželski občini sami zelo težka.

Da bomo v vsem sodobni, hočemo pritegniti k propagandi samoupravne misli in popularizaciji naprednega komunalnega dela tudi sliko. Ne da bi hotela »Samouprava« postati ilustriran list, bo priložnostno prinašala slike, ki naj nazorno pokažejo delo naših občin in drugih samoupravnih edinic za gospodarski, socialni in kulturni napredek prebivalstva ter njih vidne uspehe. Prosimo tovariše župane, da sodelujejo pri tem in da vpošiljajo slike občinskih naprav, na katere je občina ponosna, na pr. občinskega doma in njegove notranje opreme, šole, ubožnice, klavnice, kopaljšča, vodovodnih in električnih naprav, mostov i. t. d., event. tudi raznih znamenitosti v občini, ako so širšega pomena in dokaz javnega dela preteklih časov.

V politiko se »Samouprava« ne bo vtikala. Omejujoč se na svojo stroko, hoče vsakomur biti svetovalec, vodnik in pomočnik. Prosimo pa tudi vse, da nas v tem stremljenju podpirajo in da se nam pridružijo k složnemu skupnemu delu.

V tem pravcu se obračamo predvsem na vas, tovariši župani! »Samouprava« je vaše glasilo. Podpirajte svoj list s tem, da naročite nanj občino in da pridobivate naročnikov v krogu občinskih odbornikov in drugih svojih znancev, ki se zanimajo za občinsko upravo. Sodelujte pa tudi aktivno. Ne mislite, da ste tu odveč. Od blizu gledate dobre in slabe učinke zakonov in oblastvenih odredb; nikdo ni bolj poklican, da opozori nanje, kot župani.

Obračamo se tudi na vas občinske uslužbence, ki ste doslej stali ob strani. Nikdo ni z občinsko upravo tesneje povezan nego vi, njeni neposredni in poklicni izvrševalci. Mnogo je med vami strokovno odlično izvežbanih praktikov, katerih izkušnje naj ne ostanejo prikrite. S publikacijo v »Samoupravi« naj koristijo tovarišem in pripomorejo k naši skupni stvari.

Prosimo upravne strokovnjake naših višjih oblastev, predvsem sreskih načelstev in banske uprave, da nam pomagajo s svojo strokovno izobrazbo in svojimi bogatimi izkušnjami, ki so si jih pridobili pri nadzorovalnem delu v stiku z občino. Naša pota ne gredo nikjer tako zelo vzporedno kakor tukaj; saj hočemo obojni izboljšati upravo občine, ki je osnovna celica samouprave in državne uprave. Posebej prosimo strokovnjake samoupravne in občeupravne stroke, ki so že doslej sodelovali pri »Samoupravi«, da ostanejo zvesti svojemu delu.

Vabimo končno k sodelovanju vse, ki se za samoupravna vprašanja zanimajo bodisi kot znanstveniki, gospodarstveniki, politiki ali kot predstavniki organiziranih stanov. »Samouprava« bo odprta vsakomur, ki hoče kakorkoli prispevati k izgraditvi naših samouprav in države ter delati za narodno skupnost.

Uredništvo.

Dr. Vladimir Kukman:

Katere izpremembe je prinesla nova uredba o občinskih uslužbencih?

Banski svet Dravske banovine je sklenil dne 22. februarja 1936 novo uredbo o občinskih uslužbencih, ki je bila objavljena v »Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine« v Ljubljani z dne 29. julija 1936, št. 477/61, in ki je stopila v smislu čl. 168. uredbe istega dne v veljavo. Hkratu je bila razveljavljena uredba o občinskih uslužbencih z dne 12. marca 1934 (»Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine« v Ljubljani z dne 17. marca 1934, št. 184/22), razen čl. 19. te uredbe, ki je ostal v veljavi še do dne 31. decembra 1936.

V naslednjem hočem kratko navesti najvažnejše izpremembe, ki jih je prinesla nova uredba o občinskih uslužbencih.

V čl. 6., odst. 3., je sedaj izrecno postavljeno načelo, da morajo biti vsi upravni uslužbenci na glavnih službenih mestih pragmatični. Izjeme dovoli ban iz tehtnih razlogov (odst. 4.). Načeloma morajo torej biti vsi občinski tajniki (nova uredba je odstranila neprimerni izraz »občinski delovodja«), blagajniki, knjigovodje, pomožni tajniki, pomožni blagajniki in vojaški referentje pragmatično nastavljeni, pogodbeno pa samo, če to ban izrecno dovoli.

V novi uredbi so popolnoma odpadle odredbe glede pripravljalne dobe občinskih uradnikov in glede polaganja zaključnega izpita (čl. 12. do 15. stare uredbe). Uredbodavec je bil namreč mnenja, da ne spadajo te odredbe v uredbo, temveč v občinski statut po § 90. zakona o občinah. S tem so dobile občine možnost, da predpišejo v občinskem statutu pripravljalno dobo ali ne in da določijo, kolikšna bodi ta doba. Tudi posečanje tečaja po § 91. zakona o občinah ter opravljanje zaključnega izpita ni sedaj več obvezno, temveč se ravna po predpisih občinskega statuta.

Zelo važna je izprememba glede popolnjevanja glavnih službenih mest, t. j. mest tajnikov, blagajnikov, vojaških referentov itd. Dočim je stari čl. 19. predpisoval, da mora občinska uprava izmed vseh vloženih prošenj, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, sestaviti terno-predlog ter ga predložiti

banu zaradi morebitne izključitve kakega prosilca, nakar šele je smel občinski odbor imenovati enega izmed neizključenih prosilcev, odpade po čl. 12. nove uredbe ves ta postopek. Po novem nima ban na postavitev prosilcev v občinski službi nobenega vpliva več, temveč je edini odločujoči organ v tem pogledu občinski odbor. Zanimiva je novost, da občina sicer tudi sedaj ni zavezana, sprejeti kateregakoli prosilca v službo, ki izpolnjuje predpisane pogoje, da pa tudi nima pravice, prosilca — zlasti če je edini — odkloniti, če izpolnjuje vse formalne predpise in če ni tehtnih pomislekov proti njemu. S tem se je hotelo preprečiti, da bi občine kar po mili volji odklanjale prosilce in s tem zavlačevale zasedbo razpisanega mesta tudi tedaj, če je dovolj šolanih in neoporečnih prosilcev. Poudarja se, da velja čl. 12. nove uredbe šele od 1. januarja 1957 dalje, dočim je bilo dotlej postopati po predpisih čl. 19. stare uredbe.

Izpremenjena je tudi odredba čl. 52. stare uredbe, po kateri je moral vsak občinski blagajnik (oziroma tajnik, če je on vodil blagajniške posle) ob nastopu službe položiti varščino. Čl. 25. nove uredbe določa, da odredi občinski odbor v vsakem posameznem primeru, ali mora občinski blagajnik (oziroma tajnik) položiti varščino, v kakšni višini in na kakšen način. S tem je podana možnost, da se obravnava vsak prosilec individualno po svojih osebnih in posebnih razmerah in ne vsi enako po enem kopitu. Zlasti je s tem sedaj omogočeno, da se varščina tudi popolnoma spregleda, če je prosilec ne zmore ali če so njegove moralne kvalitete take, da varščina ni potrebna.

Glede uradnih ur je določal čl. 35., odst. 3., stare uredbe, da morajo biti praviloma iste kakor pri sreskem načelnstvu ter da jih določi občinska uprava ob odobritvi bana. Po čl. 28. nove uredbe določi uradne ure občinski odbor najkasneje do meseca decembra vsakega leta za naslednje leto. Razvidne morajo biti na uradni deski, predsednik občine pa jih mora sporočiti tudi sreskemu načelniku.

V novi uredbi so popolnoma odpadle odredbe glede uslužbenskih listov za občinske uradnike in uradniške pripravnike (čl. 42. in 45. stare uredbe). Voditev teh uslužbenskih listov tedaj ni več obvezno predpisana, temveč je ureditev tega vprašanja prepuščena občinskim statutom.

Pravilnik o povračilu stroškov za službena potovanja občinskih uslužbencev spada po čl. 35. nove uredbe v pristojnost občinskega odbora, dočim je bil po čl. 44. stare uredbe za to pristojen ban.

Postopek glede prestopka službe je v novi uredbi poenostavljen. Dočim je po čl. 52. stare uredbe ugotovil prestopnik službe sreski načelnik, spada to sedaj v pristojnost občinskega odbora (čl. 3. v zvezi s čl. 39., zadnji odstavek).

Sistem službenih prejemkov je ostal v novi uredbi neizpremenjen, višina minimalnih prejemkov pa je vse-skozi zvišana za 50 dinarjev mesečno. To je sicer majhen, ali je vendar korak naprej ter bi bilo želeli, da bi pokazale občine pri sklenitvi novih statotov potrebno razumevanje, zlasti da bi upoštevale, da so prejemki v uredbi minimalni prejemki, torej spodnja meja, pri kateri naj se ustavijo samo, če občina res več ne zmore.

Marsikaj se je izpremenilo v poglavju glede banovinskega pokojninskega sklada (čl. 84. do 93. stare oziroma čl. 75. do 95. nove uredbe). Predvsem vsebuje nova uredba izčrpne predpise glede volitev zastopnikov uslužbencev in občin v banovinski pokojninski sklad. V stari uredbi so ti predpisi skoraj popolnoma manjkali. Prispevek uslužbencev v pokojninski sklad je znižan od 7½% celotnih rednih mesečnih prejemkov na 5% plače (pri uradniških pripravnikih) oziroma na 5% vsakokratne osnovne plače (pri uradnikih). Znižanje prispevkov je torej izvedeno v dveh smereh: glede prispevnega odstotka in glede odmerne osnove. Novi način je vsekakor pravičnejši od prejšnjega, ker se pokojnina odmerja samo od osnovne plače, ne pa tudi od ostalih rednih prejemkov v gotovini.

Disciplinski predpisi. Spremenjena je sestava občinskih disciplinskih sodišč. Po prejšnji uredbi (čl. 106.) obtoženi uslužbenec ni imel nobenega vpliva na sestavo disciplinskega sodišča. Po novi uredbi (čl. 108., odst. 1.) pa imenuje uslužbenec enega sodnika iz svoje stanovske organizacije, zato pa odpade drugi doslej od bana odrejeni član. Dalje je odrejal po stari uredbi enega sodnika občinski odbor na sedežu sreskega načelstva (sreske izpostave), in sicer iz svoje srede. Sedaj ga pa imenuje občinski odbor prizadete občine same, ki pri svoji izbi ni več vezana na kake predpise. Vzame ga torej lahko iz svoje srede ali tudi iz kroga oseb zunaj občinskega odbora. Predsednika imenuje kakor doslej ban iz vrst političnoupornih uradnikov. Tudi v disciplinskem sodišču druge stopnje imajo občinski uslužbenci sedaj svojega zastopnika, ki ga imenuje vodstvo stanovske organizacije. Drugega člana imenuje ban izmed članov banskega sveta, predsednik je pa prej ko slej političnoupornik, ki ga prav tako imenuje ban.*

Kazni za nerednost pogodbених uslužbencev je izrekal po stari uredbi in izreka tudi po novi uredbi predsednik občine (čl. 145. stare in čl. 147. nove uredbe). Novo je, da mora biti sedaj opomin pismen, tako da je odslej lahko ločiti med navadnim opozorilom, ki ni kazni in ki se izreka ustno, in opominom, ki mora biti pismen in je kazni za nerednost (čl. 149.). Po novi uredbi (čl. 148.) je zoper odločbo o kazni za nerednost dopustna pritožba

* Na zadnjem zasedanju banskega sveta je bil čl. 108. dopolnjen v tem smislu, da imenuje prisednika, če ga ne imenuje uslužbenec ali občina oziroma vodstvo stanovske organizacije, pristojni sreski načelnik oziroma ban.

na občinski odbor, dočim stara uredba v tem oziru ni imela nobene določbe.

Pragmatičnim uslužbencem sodi disciplinsko sodišče, pogodbenim uslužbencem pa je sodil po stari uredbi v prvi stopnji sreski načelnik, v drugi stopnji ban (čl. 147.), po novi uredbi pa sodi v prvi stopnji občinska uprava, v drugi stopnji občinski odbor (čl. 150.). Občinski odbor določa v disciplinskih stvareh pogodbenih uslužbencev dokončno ter je nadaljnje pravno sredstvo izključeno.

Ostali disciplinski predpisi so ostali neizpremenjeni.

Prehodne in zaključne določbe so v novi uredbi popolnoma izpremenjene. Ker so zelo važne, jih bom v naslednjem podal vsaj v glavnih obrisih.

Po čl. 152. nove uredbe sme ban v dobi petih let po uveljavljenju uredbe, t. j. do dne 28. julija 1941 dovoliti, da se sprejmejo na glavna službena mesta tudi osebe, ki nimajo predpisane kvalifikacije po čl. 10. Spregled kvalifikacije se podeljuje samo za sprejem v službo, ne pa tudi za prevedbo po novi uredbi. Za spregled kvalifikacije naj torej prosijo samo osebe, ki za časa vložitve prošnje še niso v občinski službi. Ban more spregledati kvalifikacijo nižje ali popolne srednje ali njej enake strokovne šole. Ban more podeliti spregled za sprejem v upravno službo vseh podeželskih občin, ali pa ga more omejiti na sprejem v službo kake določene občine. Tak spregled bi tedaj ne veljal za ostale občine.

Da se spravijo že obstoječa službena razmerja v sklad z novo uredbi o občinskih uslužbencih, predpisuje čl. 153. te uredbe, da morajo izdati vse občine do najkasneje 29. januarja 1937 nov statut po § 90. zakona o občinah o ustanovitvi in sistemizaciji občinskih službenih mest in ureditvi ostalih službenih odnosov, kolikor niso urejeni že z uredbi. Statut odobri ban, do odobritve novega velja stari statut.

V treh mesecih po odobritvi novega statuta po § 90. zakona o občinah naj sklepajo občinski odbori o prevedbi občinskih uslužbencev (čl. 154.). Občine so dolžne sklepati o prevedbi vseh občinskih uslužbencev, ne glede na to, ali so pragmatični ali pogodbeni oziroma ali so na glavnih ali na pomožnih službenih mestih. Uredba ne predpisuje, da morajo uslužbenci za prevedbo vložiti posebno prošnjo. Zbog tega je smatrati, da morajo občinski odbori postopati pri prevedbi po uradni dolžnosti.

Členi 155. do 157. predpisujejo, kako je postopati pri prevedbi posameznih vrst občinskih uslužbencev.

Pravico do prevedbe imajo vsi stalni (pragmatični ali pogodbeni) uslužbenci na glavnih in pomožnih službenih mestih. Seveda mora biti stalnost izkazana s sklepom občinskega odbora oziroma z ustreznim službenim dekretom. Prevedbe ne ovira morebiti nedostajajoča šolska izobrazba, zaradi tega za prevedbo uslužbencev, ki jih je uredba zatekla v službi, tudi ni potreben formalni spregled manjkajoče kvalifikacije po banu

ali kakem drugem oblastvu. Vsaka občina mora že pri sklepanju o novem občinskem statutu paziti na to, da bo sistemizirala za vsakega stalnega uslužbenca, ki ga je po gornjih načelih prevesti, njegovemu dosedanjemu službenemu položaju ustrezno pragmatično mesto (čl. 155.).

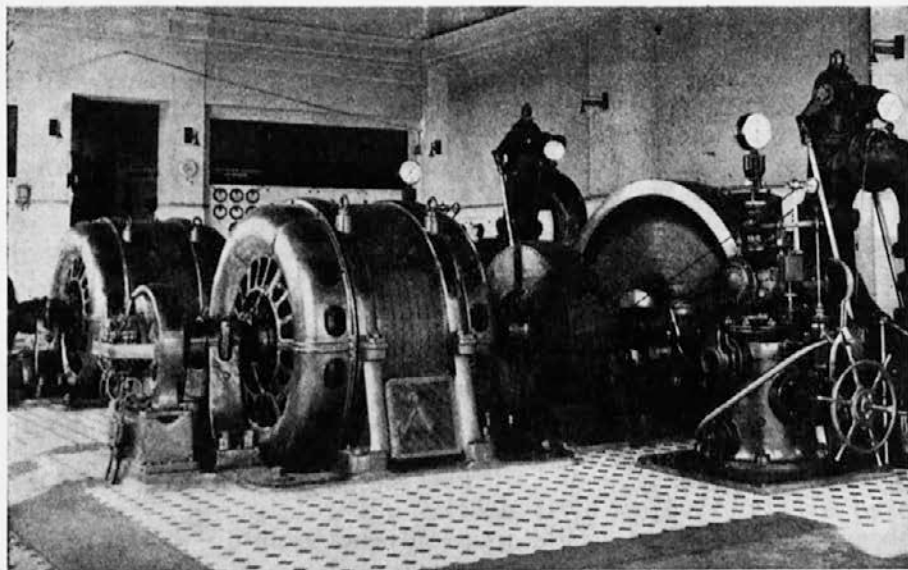
Vsi ostali uslužbenci, bodisi da so pragmatični ali pogodbeni na glavnih ali pomožnih službenih mestih s polno ali nedostajajočo kvalifikacijo in ne glede na to, ali so bili sprejeti v službo pred uveljavljenjem stare uredbe o občinskih uslužbencih (17. marca 1934) ali kasneje, nimajo pravice do prevedbe (čl. 156. in 157.). Občinski odbori jih smejo prevesti, če jih hočejo, smejo jih pa tudi odpustiti, in sicer pragmatične uslužbence z enomesečno odpovedjo (čl. 17. stare in čl. 11., odst. 2., nove uredbe), pogodbene uslužbence pa z odpovednim rokom, določenim v službeni pogodbi, oziroma, če ni bilo posebne pogodbe, po določbi §§ 1159., 1159. a in 1159. b občnega državljskega zakonika iz leta 1811. Prevedba pa je vedno samo možna na mesto, ki je v občinskem statutu sistemizirano. Če bi pa občina po naključju premalo mest sistemizirala, mora ali ustrezno število uslužbencev, za katere ni mest, odpustiti, torej njih prevedbo odkloniti, ali pa naknadno statut spremeniti, za kar je seveda zopet potrebna odobritev bana.

Začasni pragmatični uslužbenci se smejo prevesti na pragmatično mesto, ki ustreza dosedanjemu položaju, ali pa postaviti na kako enakovredno ali tudi nižje pogodbeno službeno mesto. Pogodbeni uslužbenci se smejo prevesti na enakovredno pragmatično mesto, ne morejo se pa postaviti na nižje pragmatično mesto, če sami na to ne pristanejo. V primeru, da se ne prevedejo, t. j. da se ne postavijo na enakovredno pragmatično mesto in da jih želi občinski odbor kljub temu zadržati v službi v dosedanjem službenem položaju, mora občinski odbor v roku enega meseca po sklepanju o prevedbi (t. j. po sklepanju, da se ne prevede) skleniti z uslužbencem novo službeno pogodbo, ki mora upoštevati določbe nove uredbe o občinskih uslužbencih in novega statuta po § 90. zakona o občinah.

Opozorilo.

Občine se opozarjajo, da so vzorni osnutki občinskega statuta po § 90. zakona o občinah, ki jih je sestavil banov. sekretar dr. Vlad. Kukman in ki jih je založila tiskarna »Merkur« d. d. v Ljubljani, pošli in da se ne bodo znova tiskali. Občine, ki še nimajo teh osnutkov, naj jih prepíšejo od sosednje občine.

Hkrati se opozarjajo občine, da bo priredil isti avtor drugo, popolnoma predelano in dopolnjeno izdajo zbirke obrazcev po uredbi o občinskih uslužbencih in občinskih statutih po § 90 z. o. Ta izdaja bo vsebovala tudi nekaj obrazcev za prevedbo občinskih uslužbencev. Izšla bo koncem marca 1937.

Iz strojnice banovinske elektrarne na Završnici; turbine in generatorji z učinkom po 1250 KW.

Ing. Rueh Franc:

Elektrifikacija Dravske banovine in naloge naših občin.

Eno najvažnejših sredstev za povzdigo našega narodnega gospodarstva je smotrna elektrifikacija, to je preskrba celega še ne elektrificiranega dela banovine s cenanim, zadostnim in zanesljivim električnim tokom. Pri tem se moramo zavedati, da bo mogel oni, ki bo razpolagal z viri električne energije, predvsem pa oni, ki je v posesti elektrovodov, potrebnih za oskrbo podeželja z električnim tokom, odločilno posegati v razvoj našega narodnega gospodarstva ter vplivati na ustanavljanje in razvoj obrti in industrije v krajih, kjer je to potrebno, da se tako dosežejo sredstva za boljše preživljanje prebivalstva in za povzdigo splošnega blagostanja.

Elektrika je splošno dobro in je potrebna vsakomur. Tega se naše občine prav dobro zavedajo in propaganda bi bila tu odveč. Lepo so to pokazale lani dolenjske občine, ki so se, 53 po številu, združile v enotno akcijo za elektrifikacijo svojih okolišev, solidarno najele posojilo za napravo daljnovodov in s tem omogočile izvršitev velikega projekta z domačimi sredstvi. Potrebno je namreč, da se pri elektrifikaciji čimbolj osamosvojimo in ne postanemo odvisni od tujcev še tukaj. Zaradi tega

je važno, da imajo banovina in občine odločilen vpliv na podjetja, ki proizvajajo električno energijo, predvsem na ona, ki se bavijo z njenim razpečavanjem. Dravska banovina, ki s krepko roko vodi elektrifikacijsko akcijo, nima namena, da bi iz investiranega kapitala dosegla čim večje direktne dobičke, kakor je to načelo pri investicijah privatnega kapitala. Banovina hoče, da se vsi njeni deli gospodarsko dvignejo. Z dohodki svojih elektrarn in s svojimi podporami hoče pomagati, da se elektrificirajo tudi pasivni kraji, ki bi se iz svojih sredstev ali pa po privatnih elektrarnah v doglednem času sploh ne bi mogli elektrificirati. Skrb za javne koristi je torej tisto gonilo, ki vodi Dravsko banovino v njeni elektrifikacijski akciji, skrb za razvoj industrije, obrti in kmetijstva, ponekod tudi skrb za gradnjo najpotrebnejših zdravstvenih naprav, na primer vodovodov, ki bi se brez električne pogonske sile sploh ne mogli zgraditi.

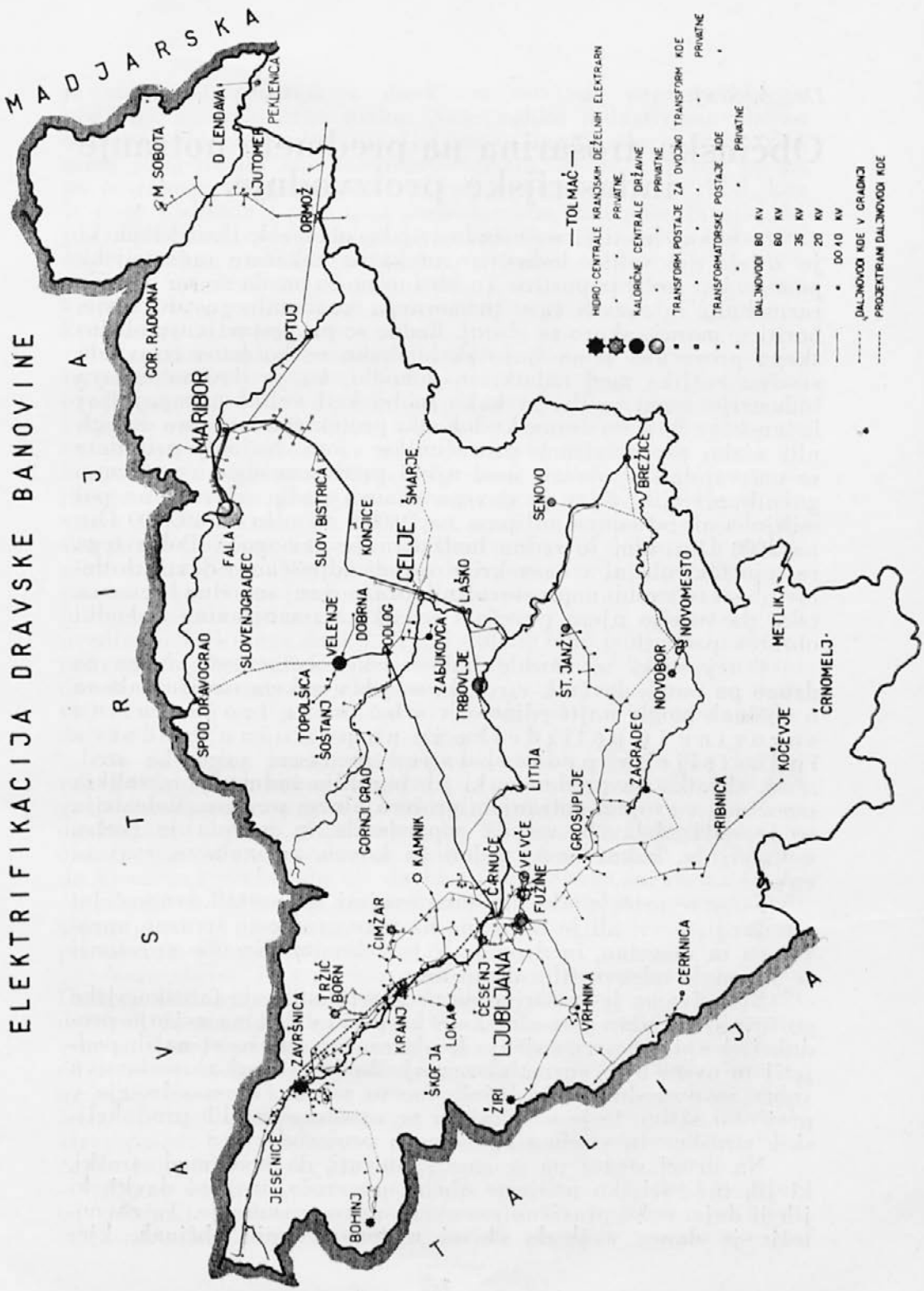
Z izvajanjem tega elektrifikacijskega programa je začel že pred svetovno vojno bivši deželni odbor kranjski. V velikem obsegu so se takrat vršila pripravljalna dela in delali načrti za vodne zgradbe. Samo za napravo načrtov in za ta pripravljalna dela je bilo v letih 1910—1918 porabljenih preko 285.000 zlatih kron. Elektrarna na Završnici, ki je šla leta 1915. v obrat, je tvorila bazo za nadaljnjo elektrifikacijsko akcijo bivšega deželnega odbora. Zgrajena je kot visokotlačna naprava z akumulacijo z učinkom 3000 KS.

Od l. 1918 do ustanovitve bivših oblastnih samouprav v l. 1928 se na polju sistematične elektrifikacije na bivšem Kranjskem ni napravilo skoraj ničesar, četudi so bile takratne razmere za investicijo zelo povoljne, ker je bilo denarja dovolj na razpolago. Pač pa je bilo v tem času zgrajenih v posameznih krajih mnogo manjših električnih central kakor elektrarna v Žireh, Zagradcu, na Vranskem, na Dobrovi, v Cerkljah na Gorenjskem in drugje. Te elektrarnice so deloma propadle, deloma so prešle v last Dravske banovine, ki je za njih sanacijo doprinašala velike žrtve.

V območju bivše mariborske oblasti je do l. 1928 elektrarna Fala zgradila skoraj vse danes postoječe daljnovode, to je daljnovode od Fale mimo Maribora do Laškega in Trbovelj ter Zidanega mosta, kakor tudi daljnovod mimo Ptuja do Središča in Murske Sobote. Elektrarna Fala, ki je bila zgrajena pred svetovno vojno z namenom, da oddaja svojo energijo na sever proti Gradcu in Dunaju, je morala zaradi spremembe državnih mej v l. 1918 svoj tok usmeriti proti jugu in vzhodu ter oploditi z njim naše kraje. Umljivo je kot privatno kapitalistično podjetje elektrificirala samo velike in rentabilne kraje, dočim je ostale puščala v nemar. Enotnega elektrifikacijskega načrta ni imela.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

ELEKTRIFIKACIJA DRAVSKE BANOVINE

Dr. A. Šraj:

Občinska trošarina na predmete notranje industrijske proizvodnje.

Že nekaj let tišči naše industrijske občine k tlom kriza, ki je zajela del velike industrije in ki za nekatere industrijske panoge kar noče popustiti. Te občine ne samo da se ne morejo razmahniti in razviti časa primerne komunalnega programa, boriti se morajo skoro za obstoj. Redno se pri sestavljanju občinskega proračuna ponavljajo skrbi, kako se bo letos izravnala strašna razlika med izdatki in dohodki, ko je davčna osnova industrije zopet padla, in kako se bo kril veliki primanjkljaj iz lanskega leta, ko dejanski dohodki preteklega leta niso dosegli niti nizko preliminirane proračunske vsote. Najbolj prizadete so naše rudniške občine, med njimi predvsem občine v premogovnih revirjih. Kjer je davčna osnova padla od treh na pol milijona ali od enega milijona na 70.000, ali celo od 400.000 Din na 2000 Din, tam je redno budžetiranje nemogoče. Poleg tega rastejo taki občini v času krize zaradi odpuščanja odvišnih delovnih sil in zaradi neprostovoljnih praznovanj socialna bremena, tako da tvorijo njeni povečani izdatki z zmanjšanimi dohodki obraten proporc.

V tej stiski so morale industrijske občine seči druga za drugo po novih davčnih virih, ki so jih v ozkem okviru zakona o občinah mogle najti edinole v občinski trošarini na surovine in polizdelke in na pomožna sredstva industrijske proizvodnje (predvsem pogonska sredstva), skratka na predmete, ki jih porablja industrija v velikih množinah v svojem notranjem proizvodnem procesu. Industrija se je novi obdavčbi seveda zoperstavila in nastala je borba, v kateri je, kakor bomo videli na koncu, zmagala — vsaj za enkrat — občina.

Ko so se pričele take davščine uvajati, sta nastali dve načelni vprašanji: prvič ali je trošarina na take predmete stvarno upravičena in umestna, in drugič ali je zakonita. Na obe vprašanji se je moglo odgovoriti z da in ne.

Brez dvoma je trošarina na predmete notranje fabrikacijske potrošnje narodno-gospodarsko škodljiva. Ona zvišuje produkcijske stroške, zmanjšuje konkurenčno zmožnost naših podjetij in ovira njih normalni razvoj, škoduje torej gospodarstvu vobče in posredno tudi občini. Vse to seveda, če se odmerja v pretirani višini, to je v višini, ki ne upošteva ostalih produkcijskih stroškov in vrednosti končnega proizvoda.

Na drugi strani pa se sme zahtevati, da bodi med stroški, ki jih industrijsko podjetje občini povzroča, in med davki, ki jih ji daje, neko pravično razmerje, neko ravnotežje. To ravnotežje je danes v škodo občini moteno v onih občinah, kjer

je obdavčba podjetja z direktnim davkom napram obsegu podjetja nesorazmerno nizka. Naše velike industrijske občine so se razvile vzporedno s podjetjem in zaradi njega; industrija sama je ustvarila ono maso proletariata, ki ga v krizi, ko ga ne potrebuje, prepusti usodi odnosno občini ali komurkoli, kar je čisto v skladu s sedanjim gospodarskim sistemom. Stroški, ki jih ima občina z delavstvom in tovarniškim obratom samim (za šolstvo, ceste, policijo, zdravstvo, socialno skrbstvo itd.), se z doklado na družbeni davek, kadar je ta normalen, približno krijejo; čim pa družbeni davek pada, pridemo do zgornjega krivičnega razmerja.

Ne bom trdil, da nosi industrija krivdo in odgovornost za svojo nizko davčno osnovo. Čisto naravno je, da je pri zmanjšani produkciji in dobičku tudi davek manjši. V komplicirana in kočljiva vprašanja direktne obdavčbe industrijskih družb se ne morem spuščati. Industrija pa bi se morala zavedati, da je v letih konjunktura črpala iz naše zemlje in iz delavčevih žuljev milijonske zaklade in jih še bo; zato je njena moralna dolžnost, da vrača iz teh zakladov v dobi krize vsaj za najnujnejše življenjske potrebe občine, ki je morala prevzeti velik del njenih socialnih bremen. So podjetja, ki se te dolžnosti zavedajo, poedina celo prav častno. So pa tudi taka — občine jih itak poznajo — ki nočejo ničesar razumeti. Ako si občina v svoji sili pomaga z uvedbo indirektnega davka, ki naj zadene tako podjetje in občini pokrije vsaj del tega, kar bi bila morala kriti doklada na direktni davek, če bi ta odgovarjala obsegu podjetja, potem pač ne more biti govora o nasilju nad industrijo ali sploh o narodno-gospodarsko škodljivem delovanju občine.

Še en razlog je, ki sili k samoobrambi. Občina kot javno-pravno telo, kot upravno oblastvo mora poslovati. Niti kot gospodarska edinica se ne sme ukiniti, ker sicer ni sredstev za opravljanje njenih javnih nalog. Na tem ni interesirana le občina, temveč tudi nadzorna oblast, ki absolutno ne sme trpeti, da bi občina prenehala ali da bi ji kaj takega le grozilo. Viri za ohranitev občine in za zasiguranje njenega nemotenega poslovanja se morajo najti; iskati se morajo pa tam, kjer so pravični in kjer so po zakonu dopustni.

Naša občina je v svojem pridobivanju navezana sama nase. Država ne daje od svojih dohodkov ničesar — v nekaterih državah je občina deležna dela državnih dohodkov — od banovine se morejo pričakovati le majhne podpore, mnogo premajhne, da bi veliki industrijski občini kaj zalegle; trošarina na alkoholne pijače, katerih konsum je z obubožanjem delavstva itak padel že na minimum, so maksimirane, drugih omembe vrednih davčnih virov pa ni; kje vendar naj išče občina kritja za svoje potrebe, če ne pri podjetju, ki je vir največjega dela teh potreb.

Mirno se zato lahko reče, da je uvedba občinske trošarine na predmete industrijske predelave in na pogonska sredstva (elektriko, kuriva) ob zgoraj opisanih pogojih stvarno in

moralno utemeljena. Kjer pa občina nima s podjetjem nobenih stroškov ali le malo, tam seveda tega moralnega opravičila ni. Obrtniška podjetja in male tovarne na primer, ali velike obrate, od katerih pa leži v občini le majhen del, ki ne povzroča posebnih stroškov, bo komaj pritegniti k takim davkom. Sicer pa to tukaj niti ne bo potrebno.

Bolj komplicirano je vprašanje zakonitosti takih trošarin. Bilo je več let sporno. Zakon o občinah in zakon o državni trošarini govorita samo o trošarini in o davku na potrošnjo, ne povesta pa, kaj je potrošnja, to je ali se morejo potrošiti v smislu teh zakonov le končni proizvodi (osebna in domača potrošnja, n. pr. jedila in pijače, obleka in obutev, elektrika za domačo porabo itd.), ali tudi vmesni proizvodi (industrijska potrošnja, n. pr. bombaž, surove kože, kovinski in drugi polizdelki itd.). Zaradi načelne važnosti za vse občine, v katerih je industrija pomemben davkopllačevalec, je potrebno, da se pravna stran vprašanja bliže pojasni.

Upravno sodišče v Celju, ki je imelo s tem vprašanjem ope-
tovano posla, se je postavilo na naslednje, v izvlečku podano stališče:

Po § 95. zakona o občinah v zvezi s čl. 79. zakona o državni trošarini se sme nalagati občinska trošarina na predmete, potrošene na ozemlju občine. Višino občinskih trošarin kakor tudi predmete, na katere se smejo nalagati, odobruje ban, kolikor je pristojen za odobritev dotičnega občinskega proračuna. V pomanjkanju izrečnih predpisov je torej smatrati, da se praviloma sme nalagati občinska trošarina na vse predmete, prenesene v občinsko območje zaradi potrošnje.

Kaj je potrošnja, v zakonu ni izrečno določeno. Iz pozitivnih predpisov čl. 8. in 9. zakona o državni trošarini izvira, da je mogoče pobirati državno trošarino tudi na surovine, polizdelke in druga produkcijska pomožna sredstva; po čl. 5. istega zakona se trošarina ne plača za predmete domačega proizvodjanja, kadar se ti izvažajo v inozemstvo, in po čl. 27. se proizvajalcem trošarinskih predmetov, za katere je trošarina plačana, vrne plačana trošarina, kadar jih izvozijo v inozemstvo. Iz navedenega izvira, da se trošarina plača, odnosno da se ne povrne, če se trošarinski predmeti potrošijo doma.

Isti princip velja za občinske trošarine, kar se odraža v predpisih čl. 2., 5. in 7. pravilnika za izvrševanje določil o banovinski in občinski trošarini. Tudi za občinsko trošarino velja torej načelo, da se more naložiti in pobirati ne le na izdelane predmete, temveč na vse predmete potrošnje v najširšem smislu besede, torej tudi na surovine, polizdelke in produkcijska pomožna sredstva. Na vprašanje, ali se na predmete, konsumirane v območju občine zaradi proizvodnje predmetov, namenjenih za izvoz iz občine, sme trošarina pobirati odnosno ali se pobrana trošarina mora vrniti, zakon izrečno ničesar ne pove. To vprašanje se mora torej ob pomanjkanju izrečnih predpisov rešiti s tolmačenjem namena trošarinske davščine v zvezi s pozitivnimi predpisi zakona.

Bistven namen trošarine kot konsumnega davka je, obdavčiti potrošnjo. Ta davek torej po namenu samem obremenjuje potrošnika, čeravno se iz davčno-tehničnih razlogov pobira v zvezi z drugim gospodarskim dogodkom, na primer s proizvodnim ali s prometnim aktom. Dočim je na primer pri prometni davščini davkovno dejanje izvesten prometni akt ne glede na to, kdo dokončno trpi davčno breme, je pri trošarini potrošnik izrečno določen za nosilca bremena, zaradi česar se o potrošnji ne more govoriti, dokler je možno breme prevaliti na drugega. Potrošnik je tedaj tisti, ki trošarinski predmet porabi dokončno, brez možnosti prevalitve. O tem pa je mogoče govoriti le pri tako imenovani osebni ali domači potrošnji. Čl. 45. trošarin-

skega pravilnika tedaj pravilno določa, da se za trošarinskega potrošnika smatra vsak tisti, ki trošarinske predmete kupuje ali nabavlja za svojo osebno ali domačo porabo, ne pa zaradi prodaje.

Iz navedenega izvira, da je pri trošarinskih predmetih potrošnik šele tisti, ki te predmete v prvotni ali v predelani obliki potroši za osebno ali domačo uporabo; kajti kdor imenovane trošarinske predmete porabi za proizvodnjo drugih predmetov, namenjenih za prodajo, lahko tudi trošarinsko davščino prevale, tako da tudi to trošarino dejansko in pravno nosi dokončni potrošnik. Če je ta izven trošarinskega območja, je po vsem navedenem jasno, da ima proizvajalec pravico, zahtevati: 1. povračilo že plačane trošarine, kolikor so se trošarinski predmeti izvozili, četudi v predelanem stanju; 2. pravico, zahtevati oprostitev plačila trošarine za one predmete, ki se dokazano, četudi v predelanem stanju izvozijo iz trošarinskega območja.

Četudi se po gornjih izvajanjih potemtakem državna, kakor tudi občinska trošarina more naložiti in pobirati na vse predmete potrošnje v najširšem smislu, velja pri tem načelna omejitev, da velja to le, kolikor se trošarinski predmet v trošarinskem območju dokončno potroši (brez možnosti nadaljnje prevalitve, kakor je to slučaj pri porabi trošarinskega predmeta zaradi proizvodnje drugih predmetov). Za trošarinske predmete, ki se predelani ali nepredelani dokazano izvozijo iz trošarinskega območja, se trošarina ali vobče ne plača, ali pa se že plačana mora povrniti. To načelo je zlasti važno za selske občine (občine po zakonu o občinah), za katere zakon razen trošarine in taks ne predvideva drugih samostojnih davščin. Pobiranje trošarine na predmete, porabljene v občini zaradi proizvodnje drugih predmetov, bi brez določb o oprostitvi odnosno povračilu trošarine za dokazano izvožene predmete pomenilo obdavčenje proizvodnje, ne pa potrošnje. Tak davek pa bi bil v protislovju z odločbo § 95. zakona o občinah, ki dopušča le dvoje vrst davščin: trošarine in takse.

Tako torej upravno sodišče v Celju, ki s tem svojim stališčem zakonitost takih davščin negira.

Državni svet je zavzel drugačno stališče. On pravi, da se že iz besedila členov 1., 75. in 79. zakona o državni trošarini vidi, da obsegajo ti člani vso potrošnjo vobče, ne glede na to, ali gre za osebno in domačo potrošnjo, ali za potrošnjo v svrhu proizvodnje ali predelave, z drugimi besedami, da se more trošarina pobirati od vseh predmetov, ki se na katerikoli način morejo potrošiti, in ne glede na to, kateremu namenu potrošnja služi, torej tudi od električnega toka, izkoriščenega v industrijske namene itd.

S to razsodbo najvišje instance je postala zakonitost naših industrijskih trošarin nesporna. Državni svet je s svojim, za občino ugodnim tolmačenjem zakona rešil nekaj naših velikih industrijskih občin iz velike stiske ter odstranil največjo oviro proračunskega uravnovešanja. Da pa se občine ubranijo očitkov pristranosti pri obdavčenju ali oviranju produkcije in morda res ne postanejo cokolje narodnega gospodarstva, naj se poslužujejo teh davkov le v sili, z največjo previdnostjo in ne brez predhodnega sporazumevanja s prizadetim podjetjem.

Pristopite k Županski zvezi!

Jagodič A.:

Občinski proračuni za leto 1937/38.

Sestava občinskega proračuna bo starejšim županom in obč. uslužbencem znana; tudi malo pozno je že. Vendar pa bo članek dobrodošel vsem novim županom in zato ga prinašamo.

Kakor vsako leto je tudi letos izdala kralj. banska uprava posebno okrožnico z navodili za sestavo občinskih proračunov za l. 1937/38. Navodila za sestavo proračunov so letos tem bolj potrebna, ker je veliko število občin, v katerih so prišli v občinsko upravo novi ljudje, ki v zadnjih letih niso mogli sodelovati pri občinskem gospodarstvu, zaradi česar tudi nimajo več potrebne pregleda čez novejšo zakonske predpise in interne odredbe nadzornih oblastev. Sestava proračuna bo tem upravam povzročila gotovo več truda in dela, kakor onim, ki so bili brez prekinitve vedno pri tem poslu. Poleg okrožnice je ban. uprava založila tudi proračunske tiskovine, ki so tako sestavljene, da je treba izpolniti samo predtiskano besedilo in proračun bo skoro gotovo v redu sestavljen. Prvo je, da si občinska uprava dobro ogleda proračunske tiskovine in preštudira okrožnico.

Občinski proračun je gospodarski načrt občine za leto dni naprej. Ta letna doba se imenuje proračunsko leto in traja, kakor državno proračunsko leto, od 1. aprila do 31. marca naslednjega leta. Proračun mora obsegati za to dobo vse prejemke in izdatke, ki se dajo vnaprej določiti.

Najvažnejša lastnost proračuna je, da je stvaren, to se pravi, da so vneseni v kritje izdatkov samo takšni dohodki in v takšni višini, v kakršni se lahko z gotovostjo računa, da bodo v proračunskem letu tudi doseženi. V zadnjih letih gospodarske depresije je bilo kaj težko sestavljati stvarne proračune. Konec vsakega leta so občine s skrbjo opazale, da dohodki ne prihajajo v obč. blagajno v proračunani višini; izpad dohodkov, v prvi vrsti obč. doklad na drž. neposredne davke, je večkrat znašal do 50%. Če niso hotele občine zaiti v dolgove, so morale znižati izdatke, pri čemer so po navadi največ trpele šole in ceste. Načrtno gospodarstvo občin je bilo skoroda nemogoče. Občine pa so izgubljale med ljudstvom tudi kredit, ker so postale najslabši plačnik. V zadnjem letu se kaže v tem oziru izboljšanje; doklade prihajajo po večini že v proračunani višini, ne plačujejo se pa še zastanki prejšnjih let. Upamo, da se bodo tudi ti v teku let izplačali, kolikor niso zaradi odpisa osnovnega davka za občine izgubljeni.

V § 96. z. o. je določilo, da sestavi proračun obč. uprava in ne predsednik sam. Do dneva sestave proračuna je ugotoviti na podlagi podrobnih izkazov odnosno razdelilnikov vse dosežene dohodke in izplačane izdatke in na podlagi dejanskih potreb vnesti izdatke v nov proračun. Pri tem pa je še vedno izvajati v smislu navodil ministrstva čim največjo štednjo.

Pri sestavi proračuna mora imeti obč. uprava pred očmi važno določilo § 100. z. o., ki pravi, da se mora obč. gospodarstvo vršiti po proračunu, kakor je odobren, in da prekoračenja proračunskih postavk niso dopuščena brez odobritve. Do zadnjega časa so videle nekatere občine glavni cilj proračunov v tem, da so sploh prišle do dohodkov; pozneje med letom se proračuna niso držale in so župani trošili obč. denar, kakor je pač nanesla potreba. Tako gospodarstvo je po novem občinskem zakonu zaradi stroge kontrole zaključnih računov nemogoče. Proračun se mora izvajati med letom tako, kakor je odobren. Zato sta odgovorna predsednik občine kot nakazovalec in blagajnik kot izplačevalec.

Če se v primeru neodložljive potrebe med proračunskim letom vendarle prekorači ta ali ona proračunska postavka, mora predhodno o tem sklepati obč. odbor, v nujnih primerih obč. uprava; tak sklep mora odobriti nadzorno oblastvo odnosno banska uprava. Postopek je predpisan v okrožnici kr. banske uprave II. No. 15.199 z dne 17. julija 1934, ki je vložena v zbirki načelno važnih odredb pod geslico: »izvajanje obč. proračuna, št. 1«. Za leta 1934/35 in 1935/36 so se takšni sklepi obč. odborov odobraval naknadno, v bodoče pa se mora predložiti sklep glede prekoračenja obč. proračuna v odobritev pred izvršenim prekoračenjem. V predlogih za odobritev sklepa mora biti prekoračenje utemeljeno, navedeno pa tudi kritje za prekoračenje. Pomniti pa je, da se osebni izdatki, ki imajo za podlago statut ali pogodbo, v nobenem primeru med proračunskim letom ne morejo prekoračiti. Uslužbencem, ki imajo med proračunskim letom pravico do povišice na podlagi statuta, je to povišico upoštevati že v proračunskem predlogu.

Občinska uprava ugotovi najprvo vse **izdatke** po vrsti, kakor je to razvidno iz proračunske tiskovine. Izdatki se dele na osebne in materialne.

Osebni izdatki imajo za podlago statut, pogodbo ali sklep obč. odbora. Niti župan niti uprava ne more sama brez sklepa obč. odbora določati višine osebnih izdatkov.

Po novem zakonu o občinah imajo predsedniki občin zelo odgovorno delo in bi morali biti vsak dan v obč. uradu. Posledica tega je, da ne morejo posvetiti svojemu lastnemu gospodarstvu tiste skrbi, ki bi jo lahko, če bi ne bili zadržani z občinskimi posli. Razumljivo je, da imajo popolno pravico do takšne odškodnine, da lahko z njo plačajo drugo delovno moč mesto sebe.

Člani uprave v podeželskih občinah ne bodo imeli pravice do posebne letne nagrade, ker njihovo delo za občino ne zavzema večjega dela delovnega časa (§ 75. z. o.). Slednje se more zgoditi samo v onih občinah, kjer so občinska podjetja, ki jih vodijo posamezni člani uprave. Pač pa imajo po § 67. z. o. pravico do odškodnine, če vršijo za občino kak posel, ki je zvezan s stroški. O tej odškodnini pa mora za vsak posamezni primer sklepati obč. odbor, sklep pa je zabeležiti v sejni zapisnik (§ 67. z. o.).

V občinah, kjer ne vodijo blagajniških poslov obč. tajniki, pritiče blagajnikom posebna nagrada. Mora pa biti v pojasnilih k proračunu utemeljeno, zakaj je določen poseben blagajnik.

Za redno opravljanje dostavljajalne službe po občini je nujno potrebno, da ima vsaka občina nastavljenega služitelja z redno mesečno plačo na podlagi pogodbe ali pa tudi statuta. V občinah, kjer nimajo posebnega služitelja, se pritožujejo davčne uprave, da se davčne položnice raznašajo in dostavljajo po občini zelo neredno. Dolžnost sodelovanja občin pri izterjavanju davkov je razvidna iz okrožnice kr. banske uprave II. No. 4855 z dne 19. februarja 1936, vložene v zbirki nač. važn. odredb pod geslico: »sodelovanje v poslih drž. uprave, št. 3«.

Kakor osebni se dele tudi materialni izdatki na več poglavij (partij), poglavja pa na postavke (pozicije). Vse važne postavke, ki pridejo v poštev v naših občinah, so že predvidene v proračunski tiskovini. Za kritje izrednih potreb, kakršnih nimajo vse občine in ki v tiskovini niso posebej označene, lahko občine same vnesejo postavko v dotično poglavje, kamor izdatek po svoji naravi spada.

Skušnja je pokazala, da se največkrat prekoračijo krediti za potnine in da se v ta namen čim dalje več troši. Opravljajo se proti nagradi službena potovanja, ki so ali nepotrebna ali pa bi se zaradi malenkostne daljave in zamude časa morala opraviti zastoj. Z okrožnico kr. banske uprave II. No. 23.309 z dne 6. oktobra 1934 je bilo odrejeno, da se mora pri vsaki občini voditi poseben izkaz potnin, ki ga je priključiti prošnji za odobritev prekoračenja potnin.

Največ potnin je bilo izplačanih obč. funkcionarjem, ki so spremljali organe finančne kontrole pri izterjavanju davkov. Občine so po zakonu dolžne sodelovati v davčno upravo pri izterjavanju davkov, saj se hkrati z državnim davkom izterjavajo tudi obč. doklade; zato je vsako zoperstavljanje neumestno. Kredit za ta potovanja naj vnesejo občine pod posebno postavko, zato pa je znižati kolikor mogoče kredit za ostale potnine, da ga ne bi nadzorna oblast uradoma znižala pri odobravanju proračuna.

Članarina za »župansko zvezo« je določena na 0.1% davčnega predpisa. Ta malenkostni znesek bodo zmogle pač vse občine.

Številne uradne revizije po občinah so ugotovile, da je le malo občin, ki imajo železno blagajno, kjer bi hranile gotovino in vrednostne papirje. Za točno izvajanje blagajniške službe po pravilniku o finančnem poslovanju v občinah je neobhodno potrebno, da si vse občine nabavijo železno blagajno in v ta namen vstavijo v proračun potrebni znesek.

V § 41. fin. zakona za leto 1936/37 je določilo, da se dolžnost zadoščati vsem stvarnim potrebam za vzdrževanje narodnih šol in plačevanje slug in učiteljskih stanarin prenaša z upravnih oziroma šolskih občin na banske samouprave. Ni pa prevzela banovina izdatkov za zidanje šol, amortizacijo posojil in plačilo

zastankov prejšnjih let. Vse to bodo morale še nadalje kriti upravne občine. Uvedena sta dva šolska proračuna, proračun »A« in proračun »B«. Proračun »A« bo krila upravna občina, proračun »B« pa banovina.

Občine bodo zaradi tega znatno razbremenjene, ker se bodo v občinah, ki nimajo šolskih posojil in zaostankov iz prejšnjih let, šolski prispevki zelo znižali. *To znižanje pa mora priti do izraza v znižanju občinske doklade na državne neposredne davke in ni dovoljeno ostale izdatke zvišati na račun znižanih šolskih prispevkov.* Če bi občine tega ne upoštevale, bi bili davkoplačevalci dvakrat obremenjeni, ker bo morala banska samouprava tudi nekje najti kritje za prevzete šolske prispevke in to kritje bo prav gotovo iskala tudi v zvišanju doklad na drž. neposredne davke.

Izdatke za vzdrževanje obč. cest je v prvi vrsti kriti s posebnim proračunom sklada odkupnine za osebno delo. Dohodki osebnega dela (kuluka) se ne vnašajo v obč. proračun, za nje je izdelati poseben proračun z dohodki in izdatki in ta proračun je priložiti občinskemu proračunu. Le v kolikor bi dohodki sklada ljudskega dela ne zadostovali za redno vzdrževanje cest, je razliko predvideti v obč. proračunu.

Za pospeševanje kmetijstva je vnesti za kmetijski sklad primeren znesek, in sicer občine z do 100% doklado 10—15% zemljarine, občine s preko 100% doklado pa 5—10% zemljarine. Od odobrenega prispevka si odtegnejo okrajni kmetijski odbori 75%, občinam pa ostane 25%. Po večini pa se niti teh 25% ne porabi za pospeševanje kmetijstva po občini, seveda v prvi vrsti zaradi neplačanih doklad.

Vsako leto se večajo izdatki za ubožno skrbstvo. Občine čakajo v tem pogledu velike naloge, kako spraviti v sklad občinske finance s socialnimi dajatvami in oskrbo občinskih revežev.

Tudi proračun ubožnega sklada naj bo stvaren. Ustvariti si je najprej pregled vseh obč. revežev in prekontrolirati, ali je o vseh podporah sklepal občinski odbor. V ta namen je izpolniti točno po predtiskanem besedilu posebno tiskovino (priloga 8). Kjer manjka sklep, je o teh podporah sklepati naknadno.

S pravilnikom o finanč. poslovanju v občinah, čl. 16., je določeno, da se smejo v proračunu predvideti proračunski rezervni krediti, ki jih je vnesti v partijo 17/1,2 in ki ne smejo biti večji ko 2% skupnih materialnih izdatkov, torej odstevši osebne izdatke. Višina tega kredita je omejena na 2% zaradi tega, ker s tem kreditom sme razpolagati občinski odbor brez vsake odobritve nadzornega oblastva. Za vsak posamezni izdatek iz partije 17/1,2 si mora predsednik priskrbeti predhodni sklep obč. odbora.

Ko je občinska uprava predvidela v proračunu vse izdatke, o katerih smatra, da so za nemoteno občinsko gospodarstvo nujno potrebni, preide na kritje izdatkov z **dohodki**.

(Dalje prihodnjič.)

Iz upravnega sodstva

Pritožbena pravica proti sklepom občinskega odbora v čisto gospodarskih stvareh občine.

Zaradi poteka pogodbe o dobavi električne energije občini je moral mestni svet v C. sklepati, kateri od dveh ponudnic odda dobavo toka za nadaljnjo pogodbeno dobo. Sprejel je ponudbo podjetja K. Proti sklepu je bila vložena pritožba, v kateri se graja:

1. da je mestni svet kršil predpise postopka, ker da ta točka ni bila na dnevnem redu, niti ni bila tako nujna, da bi se bila morala naknadno postaviti na dnevni red, dalje ker ni bilo o nujnosti sklepano s predpisano kvalificirano večino in se ni o predmetu razpravljalo prej v odboru, in

2. da so s sklepom oškodovani interesi občine, ker da je druga ponudba, ki jo je bil mestni svet odklonil, za mesto ugodnejša.

Kr. banska uprava pritožbi ni ugodila. Pritožnik je vložil proti temu tožbo na upravno sodišče; to je tožbo zavrnilo kot nedopustno, kar je utemeljilo nastopno:

Mestne občine, ki po § 126. zakona o mestnih občinah smejo ustanavljati mestna gospodarska podjetja, vodijo taka podjetja po trgovskih načelih. V takem primeru občina ne vrši javne oblasti (z avtoritativnimi akti), temveč posluje kot privatnopravna oseba in sklepa privatnopravne akte. Spori, ki nastanejo med poedincem ali pravno osebo na eni strani in občino kot lastnico privatnopravnega podjetja na drugi strani, tedaj niso administrativni spori v smislu čl. 15. in 18. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, ker občina v takem primeru ne nastopa kot oblastvo.

V predmetnem primeru je mestna občina C. kot lastnica mestne elektrarne sklenila pogodbo o dobavi električnega toka. V tem primeru ni šlo za akt, s katerim je občina nastopala kot izvrševalec javne oblasti proti podrejenim osebam, nego je občina zaradi pospeševanja narodnega gospodarstva po predpisih, veljavnih za privatnopravne odnošaje, sklenila imenovano pogodbo.

Sklep mestnega sveta C. se potemtakem ne more smatrati za upravni akt in torej tudi ne za odločbo občine narave po 4. odst. § 145. zakona o mestnih občinah.

Vsem občinam priporočamo nabavo knjige

ZAKON O LOVU

ki sta jo sestavila inž. A. Šivic in pol.-upr. sekr. Fr. Žnidaršič. Knjiga vsebuje razen zakona o lovu s komentarjem tudi banovinsko lovsko uredbo, več pravilnikov ministrstva in bana, važne okrožnice, skratka vse, kar je treba občini o lovskih predpisih vedeti.

Cena v platno vezani knjigi je Din 76.—, v karton pa Din 64.—. Naroča se v tiskarni Merkur v Ljubljani ali pri založniku inž. Šivicu, gozdarskem inspektorju pri kr. banski upravi v Ljubljani.

Uprašanja in odgovori

V tem delu bo uredništvo dajalo odgovore na vprašanja iz občinskih upravnih strok. Za pismen odgovor je priložiti znamko. Za pravočasnost odgovora (zamuda kratkih pravnih rokov) uredništvo ne odgovarja. Vprašanja naj bodo kratka, a točna.

1. Domovinstvo nezakonskih otrok.

V »Samoupravi« št. 6—7 iz l. 1956 stoji, da nezakonski nedoletni otrok sledi v domovinstvu svoji materi, tudi če se ta poroči. Zakon o občinah (§ 16/1) pravi, da nezakonski maloletni otroci dobijo materino članstvo. Sresko načelstvo v M. pa pravi, na nedoletni nezakonski otrok svoji materi v domovinstvu ne sledi. — Kdo ima prav? Nemogoče nam je delati, če se predpisi o domovinstvu od vsakega in vsak dan drugače tolmačijo. — Obč. K.

Odgovor: Nezakonski nedoletni otrok sledi svoji materi v domovinstvu vedno, kadar pridobi mati novo domovinstvo samostojno (n. pr. na osnovi desetletnega bivanja ali zaradi izrecnega sprejema na osnovi petletnega bivanja). Če pa nezakonska mati dobi novo domovinstvo nesamostojno, n. pr. s poroko, ji pa sledi njen nezakonski otrok le v primeru, če je bil pozakonjen, drugače ne! Tako tolmačenje § 16/1 zakona o občinah je izdalo ministrstvo notranjih poslov potem, ko je št. 6—7 »Samouprave« iz l. 1956 že izšla (glej okrožnico banske uprave z dne 28. decembra 1956, II. No. 51.649/1). Taka je bila tudi praksa banske uprave pred uveljavljenjem zakona o občinah, in to na osnovi § 12/3 domovinskega zakona z dne 3. decembra 1865. Zakon o občinah je to prakso za kratko dobo izpremenil, zadnje tolmačenje ministrstva notranjih poslov pa ga je v celoti zopet vzpostavilo.

Pripominjamo, da se pozakonitev nezakonskega otroka ne sme zamenjati z dajanjem imena, katerega da mož, ki je bil nezakonsko mater poročil in ni oče nezakonskega otroka, nezakonskemu nedoletnemu otroku svoje žene. Nezakonski nedoletni otrok v tem primeru obdrži članstvo, kakor ga je imela njegova nezakonska mati ob porodu, seveda če si pozneje ni samostojno pridobila novega članstva.

Da se pomanjkljive določbe zakona različno tolmačijo, bodete doživeli še večkrat. Sigurnost more dati v takih tolmačenjih le upravno sodstvo.

2. Pouk o pravnih sredstvih.

Sresko načelstvo je izdalo v sporni zadevi med občino in učiteljem zaradi plačevanja stanarine odločbo, v kateri ni navedlo pravnega leka in se občina ne more pritožiti na višjo oblast, niti vložiti tožbe na upravno sodišče. V odločbi je kratko besedilo: »Proti tej odločbi ni dopustna nadaljnja pritožba po redni pravni poti«. Odločbo je občina vrnila sreskemu načelstvu s prošnjo, da navede pravni lek. Sresko načelstvo pa je odločbo poslalo nazaj s pripombo, da je pravni lek naveden. — Prosimo pojasnila, ali je ta odločba sreskega načelstva pravilna in ali občina v resnici nima več nadaljnje možnosti pritožbe na višje oblastvo, niti pravice do tožbe na upravno sodišče. — Obč. V.

Odgovor: Pouk o pravnih sredstvih, s katerim mora biti opremljena vsaka instančna določba, ima namen, da obvesti stranko, ali je zoper odločbo dopustno pravno sredstvo, v katerem roku, pri katerem oblastvu ga je priglasiti in pri katerem vložiti, ali pismeno, ali ustno in s kolikšno takso (§ 110. zakona o občnem upravnem postopku). Besedilo: »Proti tej odločbi ni dopustna nadaljnja pritožba po redni upravni poti«, je torej tudi tak pouk. Sresko načelstvo vas je s tem poukom obvestilo, da proti omenjeni odločbi v redni upravni poti pač nimate pritožbe. Imate pa še izredno pot, to je tožbo na upravno sodišče, ki jo morete vložiti v 30 dneh po dnevu, katerega ste odločbo sprejeli.

Nekaj drugega pa je, ali je pravni pouk sreskega načelstva tudi pravilen. Načeloma je namreč proti vsaki prvostopni odločbi dopustna pritožba na eno višje upravno oblastvo, torej proti odločbi občine na sresko načelstvo in proti (prvostopni) odločbi tega na bansko upravo (§ 114. z. u. p.). Iz vašega vprašanja ne moremo jasno razbrati, za kakšno odločbo gre in ali ni bilo v stvari morda že prej pravnomočno odločeno, tako da ste že v izvršilnem postopku (dobro bi bilo, če bi nam bili poslali prepis cele odločbe). Vsekakor ste imeli možnost, vložiti pritožbo v zakonitem 15 dnevem roku, četudi vam pravni pouk pritožbe ni priznal (2. odst. § 110. z. u. p.). Sresko načelstvo bi bilo sicer vašo pritožbo zavrnilo kot nedopustno, dovoliti bi vam pa moralo proti tej odločbi posebno pritožbo in predložiti to vašo pritožbo banski upravi (§ 120). S tem bi si bili varovali rok za slučaj, da je pritožba dopustna. Danes je to zamujeno in odločba sreskega načelstva je postala pravnomočna. Možna so samo še sredstva, uporabljiva proti pravnomočnim odločbam.

Nabavite si takoj zakon o občnem upravnem postopku, ki ga očitno še nimate. Ta zakon je poleg zakona o občinah najvažnejši zakon za občinsko upravo. »Samouprava« bo sicer na nujna vprašanja odgovarjala s posebnim dopisom, ne more pa jamčiti za pravočasen odgovor v tako kratkem času, kakor ga predvidevajo roki za nekatera pravdna dejanja. Da bi pa moglo biti pojasnilo v listu, ki izhaja samo enkrat na mesec, pravočasno, je pač nemogoče. Gornje pojasnilo naj vam bo pouk za v bodoče.

5. Cestna razsvetljava v krajih s podobčinsko korporacijo.

Občina ima uvedeno cestno razsvetljavo, nekaj žarnic pa vzdržuje (plačuje tok in nabavo žarnic) tudi tukajšnja trška komuna, tako zvana agrarna zajednica, sestojeca iz 35 posestnikov, ki uživajo skupno zemljišče itd. Trška komuna namerava to svojo nekakšno obvezo opustiti, češ naj plačuje tok in žarnice občina, ki da je po zakonu za to dolžna skrbeti. — Prosimo obvestila, da li je občina dolžna prevzeti vzdrževanje teh luči, ki jih namerava komuna opustiti. — Obč. V.

Odgovor: Po zakonu spada cestna razsvetljava v krajevno-polijski delokrog občine (§ 77. zakona o občinah, t. 1.: skrb za javno varnost, in t. 5.: skrb za varnost javnega prometa). Zato je dolžnost občine, da cestno razsvetljavo oskrbi in vzdržuje na vseh krajih, kjer je iz javnih ozirov potrebna. Te dolžnosti se more osvoboditi le, če je za razsvetljavo poskrbljeno že kako drugače, n. pr. če skrbi zanjo podobčina (trška komuna). Ne nasprotuje zakonu, ako si taka korporacija oskrbi za svoje krajevne potrebe lastno razsvetljavo, ki jo sama upravlja in vzdržuje. Ne more pa se je v to siliti, ker zakon obvezuje le občino. Da bi vezal trško komuno kak poseben pravni naslov, je zelo malo verjetno. Zato ne bo preostalo drugega, nego da občina razsvetljavo tudi v trgu prevzame. Upravljala jo bo seveda samostojno in po svojih lastnih vidikih.

4. Razsvetljava banovinske ceste.

V občini je cesta, ki jo vzdržuje okrajni cestni odbor s svojimi sredstvi, na cesti pa je cestna razsvetljava, ki jo vzdržuje občina. — Prosimo pojasnila, ali se ta obveza ne bi mogla prenesti na cestni odbor, tako da bi ta vzdrževal in oskrboval cesto in razsvetljavo ob njej. Cesta je banovinska, dovozna cesta na kolodvor. — Obč. V.

Odgovor: Za to vprašanje velja isto kakor zgoraj pod št. 3. Cestni odbor ceste pač gradi in vzdržuje v uporabnem stanju, razsvetliti pa jih ni dolžan, ker je javna razsvetljava del krajevne policije, ki jo je dolžna izvrševati le občina.

5. Občinski tajnik in organist.

Poleg službe občinskega tajnika opravljam tudi službo organista, ki pa me v izvrševanju mojih občinskih poslov zelo ovira. Za opravljanje te postranske službe ne dobim od cerkve ničesar drugega, kakor brezplačno stanovanje v nadarbinskem poslopju. Službo organista bi rad odpovedal, a se bojim, da bi me občinski odbor odpustil iz občinske službe, ako bi kaj takega storil. — Prosim pojasnila, ali me občinski odbor more siliti, da opravljam tudi službo organista, odnosno ali mi more službo odpovedati, ako bi jaz odpovedal službo organista. Pismene pogodbe, ki bi me vezala na opravljanje organistovske službe, nimam. Občinski delovodja sem že 6 let nepretrgoma. Čl. 25. uredbe o občinskih uslužbencih pravi, da se obč. uslužbenec sme baviti s postranskim delom le s pristankom občinskega odbora, noben člen pa ne predpisuje, da bi se s takim poslom baviti moral. — P.

Odgovor: Ako ni bilo pri vaši postavitvi izrecno pogojeno, ne more občinski odbor zahtevati, da bi moral občinski tajnik opravljati poleg svojih uradnih poslov tudi še službo organista.

6. Skartiranje spisov.

Tukajšnja občina ima v arhivu spise od l. 1921 dalje. Prevzela je spise od komasiranih občin, od katerih večina nima sedaj nobene vrednosti, niti kakšne važnosti. Potrebno je te spise skartirati in to: uničiti ali pa prodati. — Ker občini ni znan postopek, kako se vrši skartiranje starih spisov brez vrednosti, prosimo za pojasnilo. — Obč. T.

Odgovor: Ni službenega predpisa, ki bi dovoljeval skartiranje starih spisov. Če ni skartiranje starih spisov možno pri občnih upravnih oblastvih — poslovnik za ta oblastva, izdan po ministrstvu notr. poslov in objavljen v »Službenem listu« iz l. 1951, ne predvideva skartiranja — je tem manj možno pri občinah, kjer ni absolutne gotovosti, da bi se pri skartiranju ne uničili tudi kaki važni spisi. Tudi ni možno določiti meje, kje nehajo važni in kje se začenjajo postranski in manj važni spisi. Pravilo bodi: Spis, ki je zaveden v opravljeni zapisnik, se mora stalno čuvati v arhivu. Skartiranje ali uničenje spisov je nedopustno. Tudi letne obračune, račune in po-botnice je stalno hraniti v arhivu.

Ob združitvi so prišle nekatere občine v posest večjega števila enakih letnikov Uradnega odnosno Službenega lista, Samouprave in drugih periodičnih listov. Odvišne letnike bi po sklepu obč. odbora občina lahko prodala kot star papir, čim je ugotovila, da je po en izvod dotičnega glasila popoln in da ne manjka nobena številka. Tak letnik je dati vezati in ga vpisati v obč. inventarni izkaz.

K NAŠIM SLIKAM

Da se tudi na zunaj vidi, da je »Samouprava« svobodno glasilo ljudskih zastopnikov, ter da se tudi umetnosti da dolžni tribut, smo se odločili, okrasiti ovitek s simboli naših stremeljenj. Osnutek je napravil akad. slikar Tone Kralj; predstavlja samoupravno misel, upodobljeno v klasičnem ženskem liku s simboli kmečke, industrijske, trške in mestne občine, povezanih s klasjem kot simbolom kmečkega stanu, ki je temelj vseh drugih. — Kot posebno prilogo smo priložili prvi številki lista najnovjšo sliko g. ministra za notranje posle dr. A. Korošca, našega voditelja in prvoboritelja za pravice slovenskega naroda. Teh slik imamo v enaki izdelavi, toda v večjem formatu (24 × 32), še nekaj na razpolago. Oddamo jih reflektantom po lastni ceni.

Ponavljamo na tem mestu svojo prošnjo za pošiljanje slik javnih naprav v občini (občinskega doma, šole, vodovodnih in električnih naprav, mostov, kopališč, kulturnih znamenitosti itd.). Slike homo radé volje priobčili, ostane pa še kliše za event. priobčenje v drugih publikacijah ali za razmnožitev razglednic itd. Poslane fotografije naj bodo tehnično brezhibne, vsaj pa dovolj jasne in kopirane po možnosti na bel bleščeč papir.

Obvezno nalaganje rezervy za občine je z letošnjim letom uvedla Nemčija. Z njimi hoče stabilizirati občinsko gospodarstvo in ga napraviti čimbolj odpornega proti gospodarskim krizam, obenem pa preprečiti novo zadolževanje občin, ki je bilo v Nemčiji pred leti zavzelo strahovit obseg. Rezervni skladi naj služijo v prvi vrsti izravnavanju občinskih dohodkov v dobah padajoče in rastoče konjunktore. Razen teh tako imenovanih izravnalnih rezerv je še predpisana naložba raznih drugih rezerv, kakor obratne, amortizacijske, obnovitvene, razrešitvene itd. Izdelan je cel sistem občinskega načrtnega gospodarstva s podrobnimi predpisi o vsem, kako naj se rezervni skladi tvorijo, kako nalagajo in kako in kdaj uporabljajo. Izvzete so samo male kmečke, za krize neobčutljive občine s pod 1000 prebivalci, in še te ne popolnoma.

Ta način javnega gospodarstva, ki gre popolnoma nova pota, je toliko zanimiv, da se v eni prihodnjih številčk nanj povrnemo.

Župan ali predsednik občine? Dosti se je v časopisju grajala uvedba brezraznega »predsednika« za lepi in ukoreninjeni slovenski naziv »župan«, za katerega moramo Slovenci le obžalovati, da ni prišel v zakon o občinah. Toda žalovanje ne pomaga: nekaj moramo tudi tukaj žrtvovati za državno skupnost. V eni državi skoraj ni mogoče, da bi imel šef občinske uprave v vsaki banovini drugačen naziv. Zato moramo biti — dokler ne ukrene oblast event. drugače — v uradnem poslovanju občine, zlasti v pismenem občevarju izven naše banovine »predsedniki občine«, dočim ostanemo v poluradnem, ustnem in privatnem občevarju župani, kakor smo bili.

Občinski davek na izvoz bi rade poedine občine uvedle, ker so jim novi davki živiljenjsko potrebni in nimajo nobenega drugega vira. Taki davki, na primer na izvoz mineralne vode, premoga, apna, ali na odvajanje v občini proizvajane električne sile, so nezakoniti. Niso ne doklada na direktni državni davek, ne trošarina ne taksa, do drugih davkov pa občina po zakonu o občinah nima pravice. Izvozne davščine tudi banska uprava ali ministrstvo ne bi moglo dovoliti, ker bi bilo tako odobrenje nezakonito in bi ga upravno sodišče moralo razveljaviti. — Škoda je torej vsake tozadevne vloge ali intervencije pri oblastvih.

Komasacija občin gre h koncu. Kakor čujemo, je v teku samo še nekaj primerov. V aprilu ali maju bo komasacija zaključena, nakar se prične s podrobnim izvršitvenim delom, kakor z razmejitvijo deljenih katastrskih občin, napravo ali popravo evidenčnih in statističnih pripomočkov (zemljiškega in drugih katastra, kart, krajevnega repertorija itd.). — Pred komasacijo leta 1933 smo imeli 1069 občin; komasacija v letih 1933—1934 je to število reducirala na 375, prekomasacija v letu 1936 pa zopet povišala na 414, kolikor je občin ta trenutek. Dobili smo torej lani 41 novih občin, večinoma v hribovju, kjer predpisuje obliko občine narava sama in se umetne tvorbe niso obnesle.

**Naročite
tako!**

Samoupravo

in jo razširjajte med svojimi znanci!

Informirala Vas bo o vsem, kar

hočete o občinski upravi vedeti!!!

Iz Županske zveze

»Županska zveza« je ustanovljena in je pričela s svojim delom. Ustanovili smo jo zato, da moremo, združeni v krepko organizacijo, čuvati samoupravo občine in jo braniti proti vsakemu, ki bi jo hotel omalovaževati. Društveni sestanki, poučni tečaji in naše glasilo »Samouprava« bodo sredstva, da se spoznamo, porazgovorimo o naših težnjah, strokovno poučimo in skupaj iščemo potov k izboljšanju gospodarskih, socialnih in kulturnih prilik v občini, katere upravo nam je narod poveril.

Naš program je velik in lep. Narodu in državi hočemo koristiti, če usposabljammo ljudske

poverjenike za dobro opravljanje občinskih samoupravnih in državnih poslov, a tudi če pokažemo na nevšečnosti v javni upravi, na izrastke centralizma in birokratizma in na druge boleče rane, ki jih hočemo z vsemi zakonitimi sredstvi lajšati in celiti.

Da pa bomo kos težki nalogi, ki smo jo prevzeli, vabimo, da pristopijo k organizaciji vsi, ki imajo razumevanje za naše vzvišene cilje in ki hočejo sodelovati pri našem delu za vsestranski napredek občine.

Nande Novak.

Ustanovni občni zbor Županske zveze je bil dne 29. decembra 1936 v dvorani Rokodelskega doma v Ljubljani ob nepričakovano veliki udeležbi nad 200 županov. S svojo navzočnostjo ga je počastil tudi g. ban dr. Marko Natlačen in minister v p. g. dr. Kulovec.

Načelnik pripravljalnega odbora, neveljski župan Nande Novak, je občni zbor otvoril, pozdravil vse navzoče, predvsem g. bana dr. Natlačena in ministra dr. Kulovca, ter nato ugotovil, da je bivša Županska zveza prenehala delovati, ker ni imela možnosti obstoja zaradi premalega števila članov. Razložil je namen društva in potrebo njegove ustanovitve ter pozval navzoče, da z zanimanjem in veseljem sodelujejo ter tako pripomorejo k hitremu razmahu društva.

K besedi se je oglasil g. ban, ki je kot predstavnik najvišje oblasti pozdravil navzoče in izrazil svoje veselje nad organiziranjem Županske zveze. Med drugim je izvajal: Občina je najnižja celica državne uprave. Če so zdrave občine, je zdrav ves državni organizem. Predpogoj za to je, da občine pravilno in v redu poslušajo; pravilno pa more poslovati le sposoben župan. Pri zadnjih volitvah je bilo izvoljenih mnogo novih županov, ki še nimajo zadosti skušnje in znanja. Županska zveza je tukaj zato, da jih bo izobraževala in jim svetovala ter jih usposobila za težka in odgovorna dela. To bo zlasti dosegla s prirejanjem županskih tečajev in z izdajanjem strokovnega glasila »Samouprava«.

Zeleč mnogo uspeha in zagotavljajoč Županski zvezi vsestransko pomoč, je g. ban med navdušenim ploskanjem vseh navzočih zaključil.

Za izvajanja se je g. banu zahvalil načelnik Novak Nande, nakar je prešel na drugo točko dnevnega reda: »Čitanje pravil«.

Pri tej točki se je razvila živahna debata, pri kateri so se zlasti udeleževali župan iz Košakov Vesenjaka, profesor Sever z Ježice, župan Zagorci iz Prečne in župan Titan iz Kupšincev, ki so predlagali delno spremembo pravil, kar pa se je odložilo za izredni občni zbor.

Kot tretja točka dnevnega reda so se izvršile volitve načelnika, 2 podnačelnikov, 14 odbornikov in 7 odborniških namestnikov.

Župan Strnad je predlagal za načelnika neveljskega župana Novaka Nandeta. Predlog je bil sprejet soglasno.

Prav tako sta bila soglasno izvoljena za I. podnačelnika celjski župan Mihelčič Alojzij, za II. podnačelnika pa litijski župan Lebinger Hinko.

Po kratki debati so bili dalje izvoljeni za odbornike: dr. Adlešič Juro, župan v Ljubljani, Strnad Jože, župan v Vidmu-Dobrepoljah, Brule Fr., župan v Šmihelu-Stopičah, Perme Jože, župan v Št. Juriju pri Grosupljem, Umnik Anton, župan v Šenčurju, Modič Andrej, župan na Rakeku, Klemenc Pavel, župan v Črnomlju-mestu, dr. Juvan Alojzij, župan v Mariboru, Kugovnik Jurij, župan v Prevaljah, Vesenjaka Ivan, župan v Košakah, Spindler Jožef, župan v Sv. Ani v Slov. goricah, Titan Janez, župan v Kupšincih, Steblovnik Martin, župan v Šmartnem ob Paki, in Kržišnik Ludvik, župan v Rajhenburgu; za namestnike: Pevec Ignacij, župan v Št. Vidu pri Stični, Ziherl Matevž, župan v Škofji Loki, Burgar Jože, župan v Šmledniku, Turk Ivan, župan v Šmarju pri Jelšah, Šventner Franc, podžupan na Vranskem, Trop Ignac, župan v Laškem, in Novak Anton, podžupan v Šoštanj-okolici; za preglednike računov: Janžekovič Alojzij, član banskega sveta, Sterjanci pri Vel. Nedelji, Lazarini Jože, župan v Krškem, in Slavič Franc, župan v Ljutomeru-okolici.

Na predlog načelnika so bile odposlane vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju, knezu-namestniku, ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču in slovenskima ministroma dr. Korošcu in dr. Kreku.

Nato se je razvila obširna debata zlasti glede sprememb lovskega, cestnega in občinskega zakona ter pravilnika o finančnem poslovanju v občinah.

Po živahni debati je načelnik lepo uspeli občni zbor zaključil.

Prva seja odbora Županske zveze je bila dne 15. januarja 1937. Na dnevnem redu je bilo konstituiranje odbora, volitev eksekutive, ustanovitev lastne pisarne in organizacija županskih tečajev.

V eksekutivo so bili izvoljeni Novak Nande, Mihelčič Alojzij, Lebinger Hinko, Steblovnik Martin in Strnad Jože.

Za tajnika je bil izvoljen Strnad Jože, za njegovega namestnika pa Steblovnik Martin, za blagajnika Umnik Anton, za njegovega namestnika pa Kržišnik Ludvik.

Uredniški odsek: Novak Nande, dr. Logar Franc in dr. Šraj Amon. Ustanovila se je lastna pisarna, ki že posluje v prostorih Kmečke zveze v palači Vzajemne zavarovalnice. Uradne ure so vsak delavnik od 4 do 7 pop.

Organizirali so se županski tečaji, ki so se začeli dne 18. februarja. Na vsakem tečaju predavata po dva referenta kr. banske uprave, en vojaški referent in en sodnik. Za tečaje vlada veliko zanimanje, kar priča naravnost ogromna udeležba tako od strani županov in odbornikov, kakor tudi obč. uslužbencev.

(Dalje prihodnjič.)

Naš naslov: Županska zveza, Ljubljana, Vzajemna zavarovalnica. — Pisma frankirajte.

Opozorjamo že danes

na izredni občni zbor

Spored bo objavljen v prihodnji številki lista.

na dan 16. aprila t. l., ki bo naša manifestacija za državo, za demokracijo in za samoupravo.

Občinski uslužbenec

*Dopisi za ta del lista naj se
začasno pošljajo na »Društvo
občinskih uslužbencev za južni
del Dravske banovine« v Trzinu*

Japelj V.:

Nov list za nov poklic.

Večletni načrti občinskih uslužbencev za ustanovitev lastnega glasila se danes vsaj delno izpolnjujejo! Novo ustanovljena »Županska zveza« je z razumevanjem ustregla naši prošnji in nam dala v »Samoupravi« prostor za naše delo. Od uslužbencev samih bo sedaj odvisno, da-li bo to delo prospevalo. Ogromnega pomena je ustanovitev našega glasila! Ko izražamo občinski uslužbenci svoje veselje nad tem, se Županski zvezi za njeno razumevanje naših ciljev iskreno zahvaljujemo.

Članke občinskih uslužbencev, ki bodo izhajali v naši prilogi »Samouprave«, bodo čitali tudi župani in obč. odborniki in se seznanjali z našim pokretom, našim delom in načrti. Namen uslužbencev je, da sporazumno z »Župansko zvezo« razpravljajo v listu o poklicnih in stanovskih težnjah in potrebah.

O čem nameravamo pisati?

1. O stanovskih zadevah vobče. Izvesti nameravamo organiziranje vseh občinskih uslužbencev. Organizacija je nedvomno potrebna, priznava jo v čl. 108. tudi uredba o občinskih uslužbencih, ker poverja organizacijo, da imenuje disciplinske sodnike. Organizacija ne bo proti nikomur agresivna; že dejstvo, da bodo naši članki priobčevani v glasilu Županske zveze, daje zadostno jamstvo, da bomo stremeli le za izboljšanjem in izenačevanjem dela občinskih uradov in da se bomo medsebojno bolje spoznavali. Občinski uslužbenci dobro vemo, da se bodo naši gospodarji prej ali slej uverili o nujnosti potrebe našega poklica, spoznali vse naše težkoče in priznali naš trud ter marljivost, zvestobo in poštenje, čemur mora potem samo po sebi slediti poleg moralnega še materialno priznanje.

2. V našem listu nameravamo razpravljati o vseh tekočih važnih uradnih zadevah, kolikor iste niso zaupnega značaja. Ker bodo članke pisali uslužbenci sami, ki najbolj poznajo ovire svojega dela, bo na ta način vsak občinski uslužbenec enotno poučen. Na ta način bomo polagoma dosegli izenačenje poslovanja v važnih zadevah. Stanovskim tovarišem se bodo dajala navodila o uradnem poslovanju tudi v obliki odgovorov.

3. V načrtu je, da se v eni ali več številkah priobčijo naslovi vseh občinskih uslužbencev, kasneje pa bi se sproti objavljala

nova imenovanja (event. napredovanja), upokojitve ali razrešitve uslužbencev, kar bo visoko dvigalo stanovsko zavest, istočasno pa bo otežkočeno utihotapljanje moralno oporečnih oseb v občinsko službo.

Še obstajajo nadaljnji načrti, ki pa se bodo mogli oživetvoriti le, ako bomo složno prekoračili prvi del svoje poti. Vsakdo pa bo moral nekaj žrtvovati. Naklonjenost županske zveze je treba povrniti s protiuslugo! Vsi oni uslužbenci, ki so svoječasno javili društvu (v Trzič), da naročajo stanovski list, naj se sedaj naroče na »Samoupravo«. Naročnino dobrih treh dinarjev mesečno zmore pač tudi najrevnejši uslužbenec, glede tega je vsak izgovor odveč. Brez žrtev ne bo napredka in ne upanja na izboljšanje socialnega položaja! Tudi ako občina že ima »Samoupravo«, naj jo brez izjeme vsak uslužbenec naroči še posebej in hrani vse številke. Cela zbirka bo predstavljala vsak čas lepo vrednost, nudila bo pregled o vseh važnih tekočih zadevah, služila bo za instrukcijo vsako nadaljnje leto. Le na ta način se bodo uslužbenci izobraževali. Samo enkratno čitanje članka marsikdaj ne zadostuje za točno informacijo, mnogo navodil v našem listu bo trajne vrednosti. Naročbe na »Samoupravo« naj občinski uslužbenci pošljejo na naslov »Društvo pokrajinskih občinskih uslužbencev za južni del Dravske banovine, Trzič«, to pa iz razloga, da bo društvo imelo pregled, kdo je naročnik; kajti čim več bo naročnikov, večja bo naša priloga. Naj se nihče ne zanaša: »Saj bo dovolj drugih naročnikov, jaz lahko izostanem«, kajti šele potem, ko bomo vsi brez izjeme naročniki in organizirani stanovski tovariši, bomo v resnici dosegli svoje cilje.

Tovariši! Pristopite v stanovsko organizacijo, naročite takoj »Samoupravo«!

Društvo v Trziču sprejema članke za prihodnjo številko »Samouprave«, tja naj se pošiljajo tudi »Vprašanja«, na katera se bo dajal odgovor v listu, ako bo vprašanje za vse uslužbence aktualne važnosti, sicer pa vsakemu posebej.

Obe društvi pokrajinskih občinskih uslužbencev obstajata nad 8 let, in sicer je eno sedaj v Trziču, drugo v Slovenjgradcu. Obe društvi vzdržujeta »Samopomoč«, ki je že v nekaj primerih izplačala posmrtnino v iznosu več tisoč dinarjev. Obe društvi se trudita za ustanovitev okrajnih sekcij zaradi ustvarjanja boljših stikov med društvom in člani. Obe društvi sta v času obstoja izvršili ogromno delo v korist tovarišev in bi položaj obč. uslužbencev danes bil še mnogo slabši, kakor je, ako bi se društvi ne zanimali za potrebe stanovskih tovarišev. Mi upamo v bodočnost; od občinskih uslužbencev samih je odvisno, da bo boljša!

Naš cilj je: Vse naše sile za občino! Našemu delu priznanje!